

Bilde fra C.F. Møller

2015 | Årsmelding og regnskap

Hoveddokument

Innholdsfortegnelse

Del 1: Status og hovedoversikter

Rådmannens oppsummering	3
Befolkningsendringer	6
Visjon, verdier, mål og krav til lederadferd	7
Økonomiske nøkkeltall	12

Del 2: Rapport fra hvert tjenesteområde

Fellesområder og statistikk for hele kommunen	16
Fellestjenester	19
Opplæring	21
Helse og velferd	24
Samfunnsutvikling	29
Barnehage	31

Del 3: Regnskap og obligatoriske oppstillinger

Hovedoversikt drift	37
Hovedoversikt investering	38
Hovedoversikt balanse	39
Regnskapsprinsipper	48
Hovedoversikt 2B	50
Status investeringer	52
Revisjonsberetning	55

Rådmannens oppsummering

Innledning

Lavere økonomisk aktivitet, økt arbeidsledighet og svakere befolkningsvekst preget 2015. Kommunen har prioritert forebygging og tidlig innsats for alle aldersgrupper. Årsmeldingen i 2015 gir et bilde av en kommune i dynamisk utvikling. Tjenestekvaliteten er god.

Av regnskapet framgår det at vi har hatt stort samsvar mellom budsjett og regnskap når det gjelder driftsutgiftene til tjenesteområdene. Vi har de siste årene arbeidet godt og målrettet med å få bedre samsvar mellom budsjett og regnskap herunder økonomistyring. Vi har vektlagt en forbedringskultur der fokus er på hvordan vi stadig kan gi bedre tjenester med reduserte inntekter. Dette arbeidet har gitt oss god uttelling og vi opplever at vi har tatt viktige forbedringssteg i 2015.

Samlet hadde Gjesdal kommune et nettodriftsresultat på 1,1 % som utgjør 8,4 millioner kroner som er noe bedre enn budsjettet, samtidig er det i nedre sjikt i Rogaland.

Tidlig innsats har preget utviklingen av tjenester både innen barnehage, skole, barn og unge og helse og velferd.

Flyktningssituasjonen høsten 2015 krevde stor oppmerksomhet og tilrettelegging. Som vertskommune for et desentralisert asylmottak med til sammen 180 plasser tilbød kommunen helsetjenester og planla skoletilbud. Det ble gjort en stor felles innsats av frivillige lag, foreninger og kommunens avdelinger.

Ny kommuneplan for perioden fram til 2027 ble vedtatt i 2015. Folkehelse, barn og unge, eldre og eldreutvikling, sentrumsutvikling og samferdsel/mobilitet er hovedgrepene i planen.

Kommunen er vekst og får oppmerksomhet

Gjesdal er fortsatt på veksttoppen i Rogaland. Folketallet økte i 2015 med 2,18 prosent, som plasserer oss på en tredje plass i fylket bak Forsand og Finnøy. Samtidig var vi usikre på befolkningsutviklingen ved inngangen til året og utover i 2015 ble usikkerheten større. Utviklingen tydet på at den høge veksten gjennom de siste årene kunne stoppe opp. For kommunen, som har lagt til grunn høy vekst, representerer dette store utfordringer også i årene fremover, først og fremst økonomisk.

Gjesdal kommune har i 2015 fått positiv oppmerksomhet for vårt sterke utviklingsfokus generelt, sentrumsutvikling med høgt investeringsprogram og vår Smart City satsing.

Gjesdal kommune, med kommunestyret i spissen, har stort fokus på utviklingsarbeid der administrasjonen får stort handlingsrom for å utvikle en forsterket kultur for innovasjon, forbedring og omstilling gjennom både Smart City og den brede Lean satsingen vår.

I 2015 har vi fortsatt arbeidet med strategier, planer og realisering av områdeplanen for sentrum som har stor betydning for Gjesdal kommunes fremtid. På slutten av 2015 la Gjesdal kommune det videre arbeidet med å realisere vedtatt områdeplan for Midtfjell på is. Dette med hovedbegrunnelse i det krevende boligmarkedet.

Hovedutfordringer fremover

Årsmeldingen med årsregnskap for 2015 gir etter rådmannens vurdering et tydelig og synlig uttrykk for at Gjesdal er en kommune med stor aktivitet, et godt tjenestetilbud og både spennende muligheter og krevende utfordringer. Rådmannen mener at de største utfordringene vil ligge på økonomi, befolkningsvekst og kompetanse. Regnskapet for 2015 har vært krevende med et netto driftsresultat som gir oss lite handlingsrom. Rådmannen er også usikker på befolkningsveksten fremover. Vi har lagt til grunn 2,5 %. Samtidig registrerer vi at det er både usikkert og krevende både på bolig- og arbeidsmarkedet. Dette har i 2015 fått mindre betydning enn ventet, men kan ha betydning for både befolkningsvekst og skatteinntekter fremover. Det må i planleggingen tas høyde for at kommunens høye lånegjeld i flere år vil være med på å begrense det økonomiske handlingsrommet. Til tross for disse økonomiske prognosene står rådmannen fast på at Gjesdal kommune har grunn til å møte fremtiden med en kombinasjon av entusiasme, optimisme og realisme.

Det er på sin plass å gi honnør og takke kommunens ansatte for det gode arbeidet som er gjort. Dette gjelder også kommunens tillitsvalgte for deres aktive medvirkning for å skape en realistisk virkelighetsforståelse og samtidig motivere til arbeidsglede og innsats i hele organisasjonen.

Vi har i 2015 fortsatt hatt "trøkk" på lederutvikling for alle enhetslederne våre. Lederne er nøkkelpersonene med tanke på bevisstgjøring, motivering og tilrettelegging for en enda bedre

tjenesteproduksjon. Rådmannen har forventninger til en videre satsing på lederutvikling og lederopplæring med økonomi- og personalarbeid og den myndiggjorte medarbeider som hovedfokus. Det er videre satset relativt bredt på medarbeiderutvikling i form av fagretta opplæring og fagspesifikke kurs for ulike grupper medarbeidere. Årene fremover vil utfordre alle landets kommuner stadig sterkere når det gjelder realisme og målbevisst og intensiv innsats for å bruke ressursene slik at de gir mest effekt. Dette krever fokus på forenkling, forbedring og en åpen holdning overfor nye og smartere måter å jobbe på. Gjesdals hovedutfordring vil etter rådmannens vurdering handle om dette mer enn noe annet. Det vil være urealistisk å forvente en rask forbedring av vår økonomiske handlefrihet.

Rådmannen vil derfor være opptatt av, i et fortsatt tett samarbeid med de folkevalgte og tilsatte på alle nivå i organisasjonen, å ha fokus på hva vi prioriterer og hvordan vi klarer å få mest mulig ut av de samlede menneskelige og økonomiske ressursene vi til enhver tid disponerer. I møte med slike utfordringer vil det trenges både evne og vilje til målrettet planlegging og styring, helhetstenkning og samarbeid over både fag-, sektor- og kommunegrenser. Rådmannen finner i denne forbindelse grunn til å minne om at tjenestekvalitet og – kvantitet ikke utelukkende handler om kroner og øre, og at god planlegging, forebygging og tidlig innsats i vid forstand bare vil bli stadig viktigere..

Foto: Reidun Skjørestad

Foto: Gjesdal kommune

Del 1 | Status og hovedoversikter

Befolkningsendringer

År	Folkemengde 1. januar	Fødte	Døde	Fødsels- oversk	Inn flytting	Ut flytting	Netto- flytting	Folke- tilvekst	Vekst i %
1996	8.241	139	53	86	400	366	34	119	1,40 %
1997	9.360	158	37	121	449	393	56	174	2,10 %
1998	8.534	142	70	72	542	404	138	213	2,50 %
1999	8.747	156	58	98	479	408	71	164	1,90 %
2000	8.911	138	42	96	412	429	-17	84	0,90 %
2001	8.995	143	51	92	441	429	12	109	1,20 %
2002	9.104	130	55	75	425	467	-42	33	0,40 %
2003	9.137	138	52	86	467	446	21	107	1,20 %
2004	9.248	107	46	61	405	447	-42	19	0,20 %
2005	9.273	131	54	77	467	392	75	153	1,60 %
2006	9.426	139	47	92	511	407	104	195	2,10 %
2007	9.621	124	60	64	510	464	46	108	1,12 %
2008	9.729	157	56	101	537	401	136	240	2,47 %
2009	9.969	162	60	102	565	430	135	239	2,40 %
2010	10.208	182	47	135	676	511	165	300	2,94 %
2011	10.508	175	48	127	754	603	151	270	2,57 %
2012	10.778	169	65	104	758	600	158	261	2,42 %
2013	11.039	184	60	124	706	553	153	278	2,52 %
2014	11.317	165	41	124	813	654	159	283	2,50 %
2015	11.600	214	55	159	755	661	94	253	2,18 %
2016	11.853								
Endring hele perioden		153	53	100	554	473	80	180	1,83 %
Endring siste 10 år		167	54	113	659	528	130	243	2,32 %
Endring siste 5 år		181	54	128	757	614	143	269	2,44 %

Kilde: SSB februar 2016

Antall fødte er det høyeste noensinne i Gjesdal kommune. Dette gjorde at netto fødselsoverskuddet også ble vesentlig høyere enn tidligere år, og bidro til fortsatt høy folkevekst i Gjesdal i 2015. Netto tilflytting var den laveste siden 2007, og er knyttet til lavere aktivitet i regionen. Trenden er fortsatt at aldersgruppen 0-5 år og gruppen 67-79 år har den høyeste veksten. Gruppen 16-66 år økte mye mindre siste år enn trenden fra 2010 til 2014.

Folkemengde etter alder pr 1.januar:	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring 2011-2016	Endring %
år 0-5	992	1 030	1 085	1 149	1 154	1 210	218	21,98 %
år 6-15	1 620	1 642	1 646	1 618	1 644	1 678	58	3,58 %
år 16-66	7 135	7 325	7 492	7 699	7 872	7 976	841	11,79 %
år 67-79	529	542	579	620	695	746	217	41,02 %
år 80-89	173	179	185	181	185	192	19	10,98 %
år 90 +	59	60	52	50	50	51	-8	-13,56 %
Totalt	10 508	10 778	11 039	11 317	11 600	11 853	1 345	12,80 %

Visjon, verdier, mål og krav til lederadferd

Visjon

- o Gjesdal – vi strekker oss lenger

Verdier

- o Gjesdal skal være en ansvarlig, modig og endringsvillig kommune
- o Vi skal gi våre brukere rett tjeneste utført til rett tid og med rett kvalitet

Mål

- o Fornøye brukere
- o Ansvarsbevisste og stolte medarbeidere
- o Framtidsrettede og funksjonelle løsninger
- o Økonomi som gir handlingsrom

Krav til lederatferd

- o Ledere skaper tillit gjennom at de utfordrer og delegerer
- o Har fokus på helhet og strategi
- o Kommuniserer åpent og ærlig
- o Motiverer og skaper trivsel
- o Er resultatorientert og tar ansvar
- o Skaper positivt omdømme
- o Opptrer lojalt overfor verdier og beslutninger

Bevilgningsskjema 1A og 1B

Budsjettskjema 1A	Regnskap 2015	Budsjett (endr.)	Budsjett (oppr.)	Regnskap 2014	Avvik budsjett	Note
Skatteinntekter	-293 175	-292 500	-300 500	-281 779	-675	1
Eiendomsskatt	-15 733	-15 700	-15 700	-15 424	-33	2
Rammetilskudd	-264 337	-258 700	-255 100	-255 818	-5 637	1
Rentekompensasjon	-3 631	-3 800	-3 800	-3 876	137	3
Konsesjonskraft	-2 159	-2 500	-2 500	-2 944	341	4
Sum frie disponible inntekter	-579 034	-573 200	-577 600	-559 841	-5 867	
Utbytte Lyse	-4 031	-4 000	-3 600	-3 564	-31	
Renteinntekter	-20 590	-11 000	-11 000	-22 615	-9 253	5
Renteutgifter	35 403	23 710	23 710	32 829	11 693	5
Renter VAR-sektor	-2 307	-2 850	-2 850	-3 019	543	5
Avdragsutgifter	29 585	28 610	28 610	28 264	977	6
Avskrivninger VAR-sektor	-5 555	-5 800	-5 400	-5 675	245	6
Netto finansområdet	32 506	28 670	29 470	26 220	4 174	
Overført kapitalregnskap	7 478	10 300	12 000	4 790	-2 822	7
Disponering av tidligere års overskudd	-9 543	0	0		-9 543	8
Avsatt/bruk av disposisjonsfond	10 418	-4 000	1 140	962	14 418	8
Netto avsetninger/overføringer	8 353	6 300	13 140	5 752	2 053	
Til fordeling fellesområder	-538 175	-538 230	-534 990	-527 869	360	
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	527 441	528 541	529 015	518 302	-1 116	
Mer/mindreforbruk	-4 220			-9 567	-4 220	9
Netto driftsresultat	8 549	8 634	12 283	22 496	-175	9
Budsjettskjema 1B	Regnskap 2015	Budsjett (endr.)	Budsjett (oppr.)	Regnskap 2014	Avvik budsjett	
Fellesutgifter til fordeling						
Lønnsreserve/pensjon/diverse	850	3 271	9 500	0	-2 421	
Flykningetilskudd	-16 112	-15 380	-15 380	-13 158	-732	10
Flyktninger inkl. fondsavsetning/bruk	16 112	15 380	15 380	13 158	732	10
Bruk av premiefond pensjon	-1 410	-1 410	0	-4 000		11
Til fordeling tjenesteområdene						
Fellestjenester	28 388	28 347	27 426	27 740	25	12
Kontrollutvalg	743	784	784	607	-41	12
Opplæring	143 206	143 206	142 857	140 109	0	13
Samfunnsutvikling	58 368	58 368	58 347	61 391	0	14
Helse og velferd	176 975	176 975	171 271	176 488	0	15
Barnehage	110 770	110 770	110 600	110 273	0	16
Kirkelig fellesråd	9 551	8 230	8 230	5 694	1 321	17
Sum bevilgningsområder	527 441	528 541	529 015	518 302	-1 116	

Noter til bevilgningsskjema 1A og 1B

1. Skatt og rammetilskudd endte 6,3 mill høyere enn budsjettet. Det så lenge ut til at skatteveksten ville bli lavere enn budsjettet, men veksten målt mot året før tok seg opp utover høsten, og i oktober, november og desember måned ble skatteinntektene høyere enn i tilsvarende periode i 2014. I tillegg ble skatteinntektene for kommunesektoren samlet betydelig høyere enn anslaget i statsbudsjettet. Dette ga betydelig mer i rammetilskudd enn budsjettet fordi vi fikk flere millioner på slutten av året gjennom inntektsutjevningen.
2. Eiendomsskatt endte litt i overkant av budsjett. I underkant av 10 mill av inntektene kom fra eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.
3. Rentekompensasjon for skolebygg, bo - og aktivitetssentre og rehabilitering Gjesdal kirke endte noe under budsjett. Dette kommer av den generelle nedgangen i rentenivå.
4. Salg av konsesjonskraft endte 350 000 under budsjett. Dette har sammenheng med svært lav pris på kraft i 2015. Konsesjonskraft blir solgt i Euro.
5. Regnskap avviker betydelig fra budsjett når det gjelder både renteinntekter og renteutgifter. Dette fordi det ikke er budsjettet med føring av rentebytteavtaler. Samlet ble netto rentekostnader 3 mill høyere enn budsjettet. Dette forklares i hovedsak ut fra to forhold: Rentekostnadene ble høyere enn budsjettet, da Kommunalbanken økte sin margin på lån. I tillegg er netto avkastning på plasseringene samlet sett lavere enn budsjettet. 2015 var preget av uro i finansmarkedene, og dette gav seg negativt utslag på kursene i samtlige obligasjoner/obligasjonsfond og enkeltpapirer som ikke var plassert som bankinnskudd. Samlet sett bidro dette til en vesentlig lavere avkastning på aktive plasseringer utenom bankavtale enn i 2014 og tidligere år. Se ellers omtale under kapittel om finansforvaltning.
6. Det ble nedbetalt ca 1 mill. mer av kommunens lånegjeld enn budsjettet. Det ble gjort fordi kommunens lånegjeld har kommet opp på et så høyt nivå, at det kreves et høyere samlet avdrag enn budsjettet.
7. Det ble overført i underkant av 3 mill mindre til investeringsregnskapet enn budsjettet. Grunnen til dette er at det i investeringsregnskapet ikke var behov for å overføre hele budsjettet, og i henhold til regelverket skal det ikke overføres mer til investeringsregnskapet enn det som trengs for å finansiere årets investeringer.
8. I tråd med vedtak ble det regnskapsmessige overskuddet fra 2014 avsatt til disposisjonsfond.
9. Regnskapsmessig er driftsregnskapet avsluttet med et mindreforbruk på ca 4,2 mill. Netto driftsresultat endte på 8,55 mill (1,1 %), i tråd med regulert budsjett. I revidert budsjett var det lagt opp til å måtte bruke 4 mill av reservefond. På grunn av høyere inntekter enn budsjettet (6,3 mill) har vi i stedet muligheter for å avsette 4,2 mill til reservefond. Merutgiftene på finansområdet er dekket av fellesposter som ikke ble fordelt tjenesteområdene, først og fremst restmidler fra lønns- og pensjonsreserven.
10. På grunn av litt flere bosettinger enn forutsatt i 2015, ble tilskuddet til bosetting av flyktninger høyere enn budsjettet. Det ble brukt ca 620 000 av flyktningefondet, hovedsakelig til utvidede lokaler til voksenopplæringen i Rettedalen 7
11. Det ble brukt 1,4 mill av premiefondet i KLP - sykepleieordningen, noe som reduserte innbetalingen av pensjonspremien tilsvarende.
12. Fellestjenester inklusiv kontrollutvalg og utgifter folkevalgte gikk i balanse. Restmidler på 33 000 ble ført til overskuddsfond fellestjenester.
13. Opplæring brukte totalt 1,52 mill mindre enn vedtatt budsjetttramme, og dette er avsatt til fond knyttet til tjenesteområdet. Det ble jobbet målrettet høsten 2015 for å justere ned kostnadene, noe som førte til et bedre resultat enn tidligere rapportert.
14. Samfunnsutvikling hadde et samlet mindreforbruk på 110 000. Et godt arbeid høsten 2015 førte til at tjenesteområdet kom ut i balanse ved årsslutt. Mindreforbruket er avsatt til overskuddsfond.
15. I forhold til regulert budsjett, endte helse og velferd med et samlet underforbruk på i underkant av 2 mill målt mot revidert budsjett. Dette skyldes først og fremst at det gjennom året har blitt jobbet målrettet for å dempe kostnadsutviklingen. I tillegg var flere anslag på større utgiftsposter estimert noe høyere enn endelig kostnad.

16. Samlet fikk barnehage et underforbruk på 1,17 mill. Også innenfor dette området er det jobbet systematisk for å holde kostnadene nede. Endelig tilskudd til private barnehager ble noe høyere enn budsjett, mens de kommunale barnehagene samlet sett hadde restmidler som er avsatt til overskuddsfond barnehage.
17. I budsjettet til kirkelig fellesråd ble det i tillegg til ordinært tilskudd lagt inn midler til

betjening av lån til ny kirke på Ålgård. Denne kostnaden ble noe lavere enn budsjettet. Når regnskapet for 2015 likevel viser totale kostnader på ca 1,32 mill mer enn budsjettet, er også tilleggsbevilgning gjort av Kommunestyret i 2014 bokført i 2015. Det foreslås som en del av årsoppgjørsvedtaket at denne tilleggsbevilgningen tas fra tidligere oppsparte midler, og dermed ikke lånefinansieres.

Hovedoversikt 2A

Regnskapsskjema 2A - investeringer	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor	Note
Investeringer i anleggsmidler	154 405 980	128 950 000	128 950 000	146 269 386	1
Utlån og forskutteringer	7 916 980	15 000 000	15 000 000	6 694 683	2
Kjøp av aksjer og andeler	1 672 576	9 000 000	9 000 000	8 833 555	3
Avdrag på lån	7 593 159	5 000 000	5 000 000	5 971 472	4
Dekning av tidl års udekket	0	0	0	0	
Avsetninger	15 906 335	0	0	24 702 089	5
Årets finansieringsbehov	187 495 030	157 950 000	157 950 000	192 471 185	
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	104 880 666	104 630 000	104 630 000	114 608 588	6
Inntekter fra salg av anleggsmidler	15 274 651	5 000 000	5 000 000	13 741 321	7
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	
Kompensasjon for merverdiavgift	21 260 080	18 720 000	18 720 000	20 206 021	8
Mottatte avdr på lån og refusjoner	35 712 282	14 300 000	12 600 000	19 683 578	9
Andre inntekter	1 635 763	0	0	558 739	
Sum ekstern finansiering	178 763 443	142 650 000	140 950 000	168 798 247	
Overført fra driftsregnskapet	8 309 810	10 300 000	12 000 000	4 790 413	10
Bruk av tidl års udisponert	0	0	0	18 804 950	
Bruk av avsetninger	421 778	5 000 000	5 000 000	77 575	11
Sum finansiering	187 495 030	157 950 000	157 950 000	192 471 185	
Udekket/udisponert	0	0	0	0	

Noter til hovedoversikt 2A

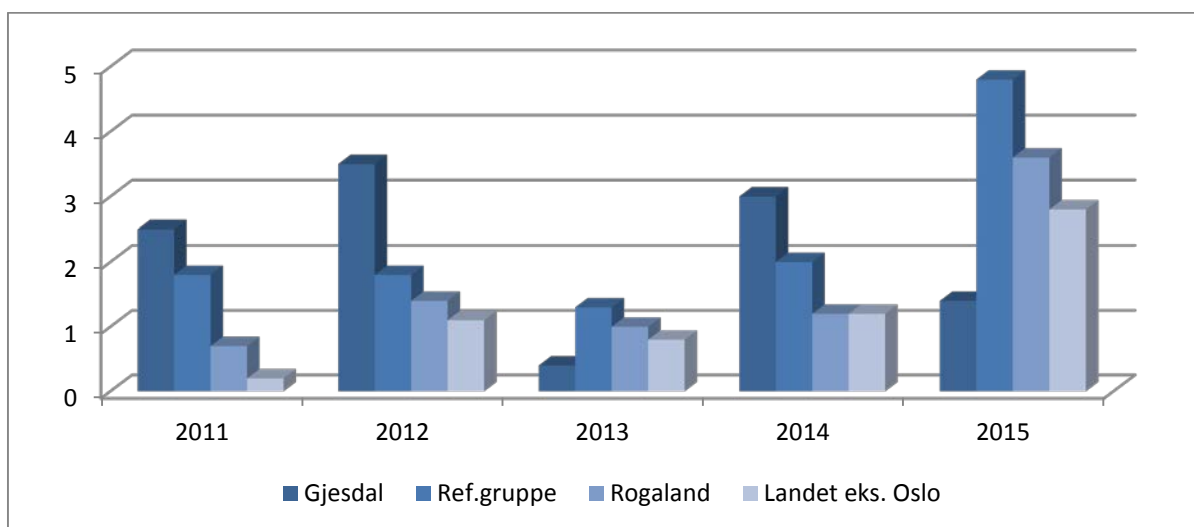
- Investeringene i 2015 ble ca 25 mill høyere enn budsjettet. Dette skyldes at noen pågående prosjekter har blitt bevilget tidligere år (2013-2014) og hatt en noe forsinket fremdrift. Eksempler på dette er nye omsorgsboliger ved Flassabekken og fullføring av arbeidet med opparbeidelse av infrastruktur og områder i Gjesdal næringspark. I tillegg er verdien av infrastruktur i Berlandsveien/Brunnvigå bokført i investeringsregnskapet, etter at Gjesdal kommune overtok anlegget fra utbygger.
- Utlån i form av startlån ble vesentlig lavere enn budsjett, og dette skyldes lavere etterspørsel etter slike lån og færre som får innvilget nye lån.
- I forbindelse med flytting av pensjonsmidlene fra DNB, ble egenkapitalinnskuddet i KLP forskuttet og kostnadsført i 2014, mens bevilgningen var i 2015. Kostnader på 1,67 mill i 2015 representerer økt krav til egenkapital samlet for alle ordningene i KLP i 2015.
- Dette gjelder avdrag på lån i Husbanken og avdrag på lån til ny kirke på Ålgård.
- Beløpet på nesten 16 mill består av avsetning av salgsinntekter tomter Gjesdal Næringspark (5 mill) samt tilbakeføring av midlertidig bruk av investeringsfond til innbetaling av egenkapitaltilskudd i KLP (8,6 mill) og kjøp av kommunale boliger (2,3 mill).
- Bruk av lån er i henhold til budsjett og fremdrift i de enkelte prosjektene.
- I tillegg til salg av tomter i Gjesdal Næringspark ble tre eldre kommunale boliger solgt for til sammen 6,4 mill.
- Kompensasjon av mva ble noe høyere enn budsjettet, og henger sammen med totalt sett høyere investeringer, jf punkt 1.
- Avviket på denne posten henger sammen med overtakelsen av infrastruktur jf punkt 1, refusjoner knyttet til arbeid med boligfelt Midtjell. I tillegg er det bokført forventet investeringstilskudd til nye omsorgsboliger ved Flassabekken. Disse var ikke budsjettet.
- Det ble overført fra driftsregnskapet så mye som nødvendig for å fullfinansiere investeringene i 2015, ca 2 mill mindre enn budsjettet.
- Det var ikke nødvendig å bruke av tidligere års avsetninger, slik som budsjettet. Dette henger sammen med at vi fikk inn mer i refusjoner enn budsjettet, jf punkt 9.

Økonomiske nøkkeltall

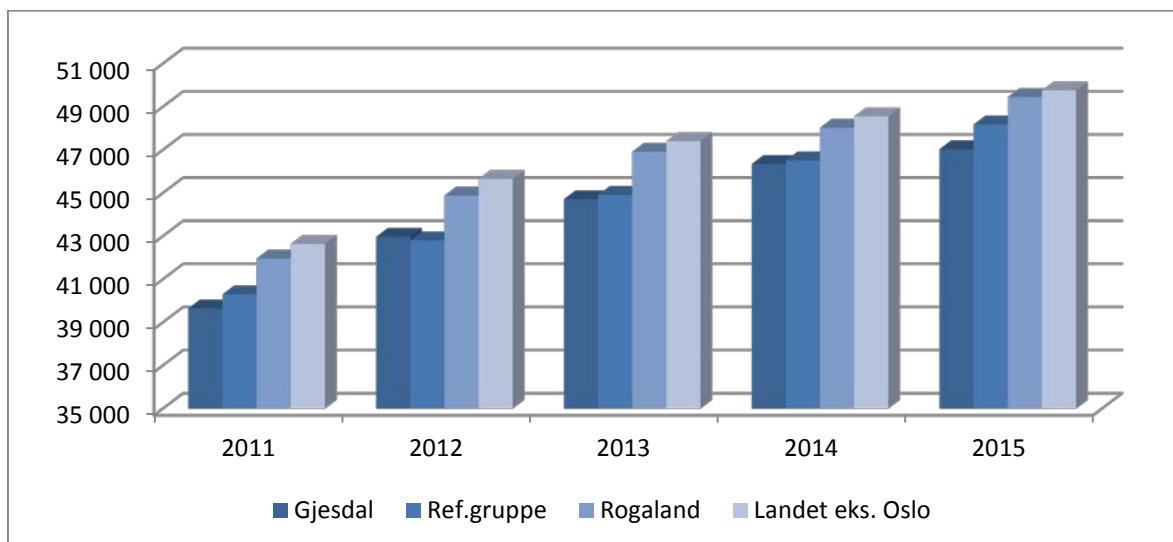
Netto driftsresultat

Det var opprinnelig budsjettetert med et netto driftsresultat på 1,6 % (12,2 mill). Regnskapet endte til slutt med et resultat på 1,1 % (8,5 mill). Diagrammet under viser at Gjesdal hadde et svakt driftsresultat i 2015 sammenlignet med andre, både referansekommunene, Rogaland og landet. Dette har sammenheng med en svakere vekst i frie inntekter enn sammenligningskommunene, samt noe ekstraordinære kostnader knyttet til kirke og idrett som i utgangspunktet skulle vært bokført i 2014. Tallene for 2011-2013 er korrigert for mva, og er derfor direkte sammenlignbare med tall fra 2014 og 2015.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene 2011-2015

Frie inntekter

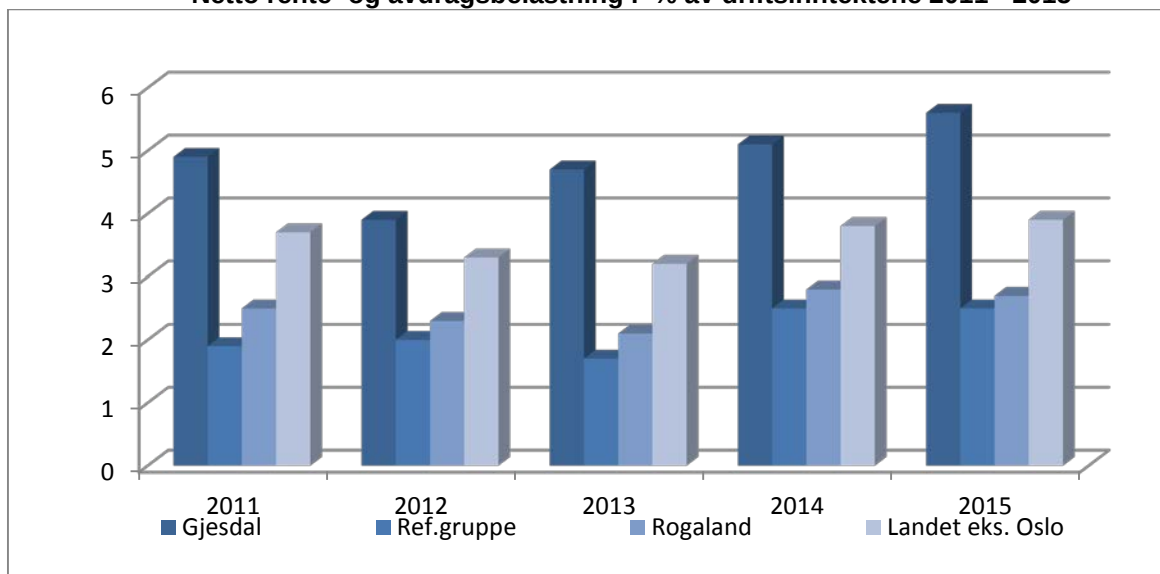

Frie inntekter pr innbygger 2011 – 2015

Frie inntekter pr innbygger økte mindre i Gjesdal målt mot Rogaland og landet for øvrig. Dette henger sammen et vesentlig høyere trekk i utgiftsutjevningen i 2015 i forhold til 2014.

Finansområdet

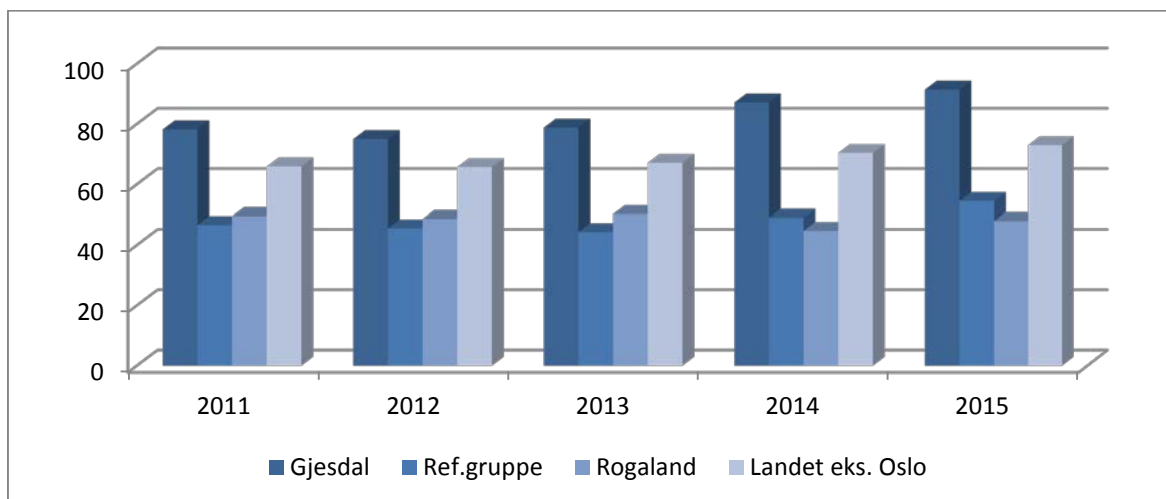
Netto rente- og avdragsbelastning i % av driftsinntektene 2011 - 2015

Rente- og avdragsbelastning økte fra 5 % i 2014 til 5,6 % i 2015. Det er særlig avdragene som har økt, samtidig som renter på innskudd og plasseringer ble vesentlig lavere enn i 2014. På grunn av relativt høy andel fastrente på lånene, fikk vi ingen vesentlig nedgang i rentekostnad i 2015. Sammenlignet med referansekommunene, Rogaland og landet samlet bruker Gjesdal en betydelig høyere andel av driftsinntektene til å betjene lån.

Lånegjelden økte fra 87 % til 91 % av driftsinntektene fra 2014 til 2015. Det ble brukt 105 mill i nye lånemidler i løpet av året, og de største investeringsutgiftene har vært Oltedal barnehage, nye omsorgsboliger Flassabekken, tiltak i Ålgård Sentrum og kjøp av kommunale boliger.

Netto lånegjeld i % av driftsinntektene 2011 - 2015

Fondsreserver pr. 31.12.2015

Disposisjonsfond	2011	2012	2013	2014	2015
Reservefond	6 405 193	10 222 351	3 120 081	3 062 404	11 105 425
Premieavviksfond	3 687 102	2 070 992	5 022 562	10 927 676	6 273 543
Næringsfond	1 739 913	1 417 727	970 636	611 402	0
Flyktningefond	2 624 454	3 745 988	4 208 519	4 798 968	4 180 169
Fond tjenesteområdene:					
Gjesdal Næringspark	10 000 000	10 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Utbygging idrettsformål			1 850 000	4 738 253	2 958 444
Bygdebøker m.m	601 496	549 887	426 264	179 918	166 259
Internt servicesenter	332 292	286 378	284 891	650 290	682 935
Opplæring	9 570 416	11 830 164	7 777 765	7 487 295	9 010 182
Kultur	907 421	1 023 421	1 083 397	1 006 857	680 087
Samfunnsutvikling	5 860 819	5 860 819	6 664 120	5 274 614	5 979 307
Helse og velferd					1 966 792
Barnehage	1 025 941	1 432 579	960 056	1 240 759	2 407 657
Sum disposisjonsfond	42 755 048	48 440 306	37 368 291	44 978 436	50 410 801

Tabellen over viser samlede fondsreserver (disposisjonsfond) pr 31.12 de siste 5 årene. Samlet sett økte fondsreservene med 5,4 mill fra 2014 til 2015. Premieavviksfondet ble redusert med i underkant av 5 mill. Fond til utbygging idrettsformål ble redusert med ca 1,8 mill, hvorav det meste ble utbetalt til Dirdalhallen AS som et etterslep på bevilgninger fra tidligere år. Dette fondet vil være en buffer fremover dersom lånekostnadene for de to aktuelle prosjektene, Dirdalhallen AS og Klubblokaliteter/tribune ÅFK, øker de kommende årene.

Tjenesteområdene sine overskuddsfond ble samlet økt med 5 mill, fra 15,8 mill til 20,8 mill. Reservefondet har økt med ca 8 mill, og rådmannen foreslår å øke dette fondet med det regnskapsmessige mindreforbruket i 2015 på 4,2 mill, jf forslag til vedtak knyttet til årsoppgjøret.

Med totalt i overkant av 50 mill i reserver på disposisjonsfond har Gjesdal kommune 6,3 % av et årsbudsjett i reserver. Dette er det høyeste kommunen har hatt, og gjør oss rustet til å møte mer krevende økonomiske tider fremover. I 2015 har driftskonsekvensene av høy utbyggingstakt av barnehager, ny kirke og nytt idrettsanlegg økt finanskostnadene betydelig.

Foto: Reidun Skjølrestad

Del 2 | Rapport fra hvert tjenesteområde

Fellesområder og statistikk for hele kommunen

Samletabell hele kommunen – nøkkeltall

	2012	2013	2014	2015
Økonomi				
Driftsutgifter administrasjon i % av ref.gr.	113 %	103 %	100 %	100 %
Driftsutgifter til politikk og revisjon i % av ref.gr.	137 %	140 %	111 %	117 %
Driftsutgifter adm.bygg i % av ref.gr.	130 %	121 %	100 %	93 %
Medarbeidere				
Årsverk	648	672	699	719
Heltidsandel		47,3 %	48,4 %	49,2 %
Sykefravær	5,6 %	6,2 %	6,3 %	7,3
Læringer	12	12	11	12
Medarbeidertilfredshet		4,8	-	4,7
AFP-uttak i % (av ansatte over 62 år)	43 %	41 %	40 %	35%

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Driftsutgifter til administrasjon er på samme nivå som gjennomsnittet for referansekommunene, slik som i 2014. Utgifter til politikk og revisjon er fortsatt noe høyere enn de vi sammenligner oss med. Antall årsverk er fortsatt stigende, og økning er først og fremst innen barnehagesektoren, barnevern og ressurskrevende tjenester. Heltidsandel er økende fra 2014.

Etiske retningslinjer

I den pågående lederopplæringen har etikk og etiske retningslinjer vært tema ved flere anledninger. Dette er også et punkt i introduksjon av nytilsatte. Disse retningslinjene ble ajourført i 2014.

Nærvær i Gjesdal kommune

Gjesdal kommune har over tid hatt gode nærværstall (stabilt lavt sykefravær). Dette endret seg noe i 2015, med svakere nærvær. Vi jobber systematisk med dette sammen med ledere, tillitsvalgte og verneombud samt NAV og bedriftshelsetjenesten. I 2015 har vi hatt fokus på lederansvar i forhold til god oppfølging og dialog, taus/skjult tilrettelegging og konkret bistand i nærværarbeid. Sykemeldte er innkalt til informasjonsmøter.

Beredskap og internkontroll

I 2013 vedtok kommunestyret overordna ROS-analyse, mens overordnet beredskapsplan ble politisk vedtatt i 2014. ROS-vurderinger legges også inn og er et eget punkt i all arealplanlegging.

ROS-analysen ble gjennomgått på nytt og endret i 2015 i forbindelse med vedtak av kommuneplanen.

Det ble gjennomført en skrivebords-øvelse for beredskapsledelsen og ressursgruppen for beredskap i 2015 og CIM ble etablert som krisestøtteverktøy. I løpet av 2015 ble det håndtert tre beredskapssituasjoner, alle i forbindelse med ekstremvær.

Arbeidet med kommunens internkontroll håndteres i hovedsak gjennom Kvalitetsloven, som siden 2013 har vært etablert for systematisk oppfølging av avvik ut fra etablerte lover, retningslinjer og prosedyrer. Innen økonomiforvaltningen er vesentlige deler av internkontrollen håndtert gjennom veletablerte rutiner for anskaffelser, fakturahåndtering og avstemming av bankkonti og kontoer i balansen. I 2015 har vi også vektlagt en god håndtering av momsrefusjonskravene gjennom utvidet kontroll av enhetenes praksis på dette feltet. I tillegg er det utført opplæring for å øke kompetanse generelt i organisasjonen knyttet til økonomiforvaltningen.

Personal og likestilling

Rekruttering

Oversikt kvinner og menn i de ulike sektorene fra PAI (kommunal statistikk).

Antall årsverk og antall ansatte kan avvike fra det som blir oppgitt fra hvert tjenesteområde da PAI også omfatter timelønnte stillinger.

Sektor	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I ALT	751	140	84	16
Sentraladministrasjonen	19	10	66	34
Oppvekst	422	62	87	13
Skoleadministrasjon	1	1	50	50
PP-tjeneste	3	1	75	25
Grunnskole	203	48	81	19
Barnehager	202	9	96	4
Barnehj/andre inst bu	7	0	100	0
Øvrig oppvekst	6	3	67	33
Helse/sosial	261	25	91	9
Administrasjon	31	6	84	16
Alm helsevern	15	3	83	17
Alders- og sykehjem	89	3	97	3
Psykiatriske sykehjem	2	1	67	33
PU	22	9	71	29
Hjemmehjelp/-sykepleie	97	3	97	3
Sosialhjelp	1	0	100	0
Edruskapsvern	2	0	100	0
Andre virksomheter	2	0	100	0
Kultur	14	7	67	33
Teknisk sektor	35	35	50	50
Ymse	0	1	0	100

Lønns- og arbeidsvilkår

I lederstillinger er det 68% (25) kvinner og 32 % (12) menn.

Gjennomsnittslønn ledere og mellomledere:

Kvinner 541 000 (2011) 572 000 (2012) 588 000 (2013) 624 000 (2014) **648 000 (2015)**

Menn 619 000 (2011) 639 000 (2012) 679 000 (2013) 707 000 (2014) **738 000 (2015)**

I 2015 var kvinnelige lederes lønn 88 % av mannlige lederes lønn, i 2014 var dette også 88 %.

For mellomledere er kvinnenenes gjennomsnittslønn **616 000 (2015)** 593 000 (2014) 561 000 (2013) 543 000 (2012) 512 000 (2011) og for menn **669 000 (2015)** 634 000 (2014) 608 000 (2013) 559 000 (2012) 563 000 (2011)

Lønnsutvikling for fast og timelønnte hoved- og bistillinger. Tall pr 1.12.14 og 1.12.15. Alle ansatte.

Kjønn	Månedss- for- tjeneste 2015	Grunn- lønn 2015	Endring i månedss- for- tjeneste 2014-2015	Endring i grunn- lønn 2014-2015	Ansatte 2015	Årsverk 2015	Endring i årsverk 2014-2015
Kvinner og menn	39.399	37.613	2,2%	2,1%	907	719	2,9%
Kvinner	38.726	36.893	2,5%	2,5%	762	596	3,0%
Menn	42.660	41.105	0,8%	0,8%	145	123	2,7%

Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn i Gjesdal kommune. Tall pr 1.12. det enkelte år

Årsverk pr. ansatt	Kjønn	2013		Årstall 2014		2015	
		Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0-24,9 %	Kvinner og menn	80	9,0	67	7,6	69	7,6
	Kvinner	68	9,0	58	7,7	56	7,3
	Menn	12	8,5	9	6,7	13	9,0
25-49,9 %	Kvinner og menn	57	6,4	45	5,1	50	5,5
	Kvinner	53	7,0	42	5,6	41	5,4
	Menn	4	2,8	3	2,2	9	6,2
50-74,9 %	Kvinner og menn	185	20,7	191	21,6	177	19,5
	Kvinner	171	22,7	179	23,8	166	21,8
	Menn	14	9,9	12	8,9	11	7,6
75-99,9 %	Kvinner og menn	168	18,8	169	19,1	178	19,6
	Kvinner	163	21,7	163	21,7	170	22,3
	Menn	5	3,5	6	4,4	8	5,5
100 %	Kvinner og menn	403	45,1	414	46,7	433	47,7
	Kvinner	297	39,5	309	41,1	329	43,2
	Menn	106	75,2	105	77,8	104	71,7

Tabellen handler om årsverk pr. ansatt. Derfor vil f.eks en person med to stillinger på hhv. 20 og 50 % bli tilordnet gruppen 50-74 %.

For sykefravær m.m. vises det til tabeller under tjenesteområdene og samletabell under Fellestjenester. For øvrig er sykefraværet for kvinner på 6,9 % og for menn 3,7 %.

Utviklingsmuligheter

Vi har ikke registrert kjønnsforskjeller i utviklingsmuligheter i kommunen. Det er ulike utviklingstiltak i de forskjellige tjenesteområdene. Dette gjelder både på fag og ledelse og ikke minst at ansatte uten fagutdanning gis mulighet for dette. Det gjennomføres systematisert veiledning av nyutdannede i skole og barnehage.

Beskyttelse mot trakassering og diskriminering

Vi vedtok handlingsplan for mangfold i 2010 og har nå tatt inn en mangfoldserklæring i alle våre stillingsannonser. I tillegg skal søkere med nedsatt funksjonsevne eller annen etnisk bakgrunn innkalles til intervju når de er kvalifisert for stillingen.

Vi er dessuten aktive i å tilby språkpraksisplasser og andre typer praksisplasser i ulike avdelinger i samarbeid med NAV. Vi har dessverre ikke måltall på dette.

Fellestjenester

Hovedmål

- Service til innbyggerne gjennom å yte et bredt spekter av samordnede støttetjenester med god kvalitet.
- Service til tjenesteområdene gjennom å yte et bredt spekter av effektive og fremtidsrettede støttetjenester av god kvalitet.

Viktige vedtak/tiltak 2015

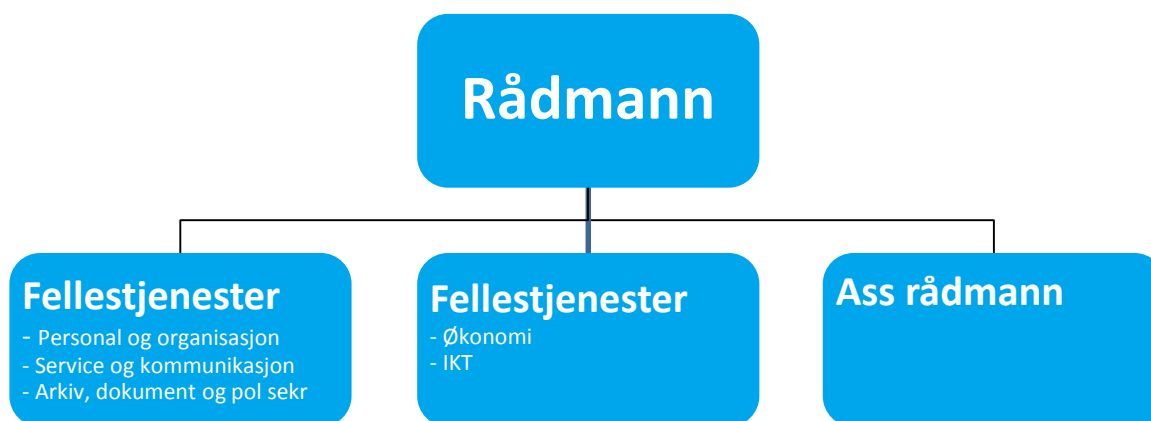
- Digital strategi er vedtatt og arbeidet med handlingsplaner innen hvert enkelt tjenesteområde har startet opp.
- Heltidskultur – retningslinjer og måltall er vedtatt
- Fellestjenester etablert for bedre service internt og eksternt, samordning av ressurser og bedre kvalitet i tjenestene
- Lederveiledning i nettverk er gjennomført og lederutvikling videreføres med Lederforum som viktig arena
- Leanopplæring som forbedringsverktøy er påbegynt i 4 pilotavdelinger
- Heltidskultur; prosjekt vedtatt og igangsatt.
- Videreføring av lederveiledning i nettverk.
- Ny kommunikasjons- og telefoniløsning ble innført.
- "En dør inn" – flytting mellom Rettedalen 1 og Rettedalen 7 for å få en mer effektiv samhandling og yte bedre service til innbyggerne.
- Ny web-side ble etablert.
- Nye antivirus, spamfilter og webfilterløsninger etablert.
- Ny overvåkningsløsning for nettverk og servere, samt ny løsning for backup for virtuelle servere.
- Et flertall i Kommunestyret vedtok at «Gjesdal kommune er ein veldreven kommune som i utgangspunktet kan bestå slik den er i dag.»
- Gjennomførte valg for ny kommunestyreperiode.

Noter til tabeller

1. Samlede utlån av startlån steg litt i 2015 målt mot 2014. Antall nye utlån gikk noe opp, men er stadig vesentlig lavere enn i 2012 og 2013. Betingelsene for å få startlån er ikke endret de siste fem årene.
2. Andel e-faktura/avtalegiro økte i 2015, men det er fortsatt over halvparten som sendes ut som papirfaktura.
3. Antall fakturaer og antall leverandører fortsatte nedgangen i 2015. Det er jobbet målrettet for å oppnå enda større lojalitet til innkjøpsavtaler.
4. Restmidler for fellestjenester på 33 000 kr er overført til overskuddsfond, og dette fondet utgjorde pr 31.12.2015 683 000 kr.
5. I følge KOSTRA-tall er vi nå på gjennomsnittet med sammenlignbare kommuner i utgifter til administrasjon.
6. Antall årsverk er to flere enn i 2002, i samme periode har Gjesdal befolkning økt med 27 %.
7. Nærværet var noe høyere enn målsettingen.

Årets gladnyhet!

Ungdomspanelet ble opprettet, for bedre dialog med og medvirkning fra ungdommen.

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2012	2013	2014	2015
Antall videreutlån fra Husbanken	1	127	152	124	128
Antall nye videreutlån	1	31	32	8	16
Utlånt pr. 31.12 (tall i hele tusen)	1	41.734	49.137	49.861	51.549
Antall skatteyttere		8.761	9.049	9.304	
Antall med firmaskatt		412	441	470	
Antall skattytere med restskatt		1.469	2.608	3.049	
Antall skattytere med til gode		6.129	6.441	6.255	
Andel kjøp e-handel		5,52 %	5,07 %	3,96 %	4,55 %
Antall utsendte fakturaer	2		24.560	26.531	25.704
Andel e-faktura/avtalegiro	2		41,75 %	44,98 %	48,47 %
<i>Leverandører/fakturaer</i>					
Antall fakturaer	3	13.781	14.892	14.770	13.570
Antall e-faktura inngående		2.900	6.309	7.385	8.350
Antall leverandører	3	1.334	1.464	1.391	1.307
Antall leverandører med kjøp < 1000 kr	3	222	226	216	166

Økonomi	Note	2012	2013	2014	2015
Regnskapstall (hele tusen)					
Netto utgifter		26.089	28.263	28.347	29.131
Herav overført til neste år/brukt fra tidl.	4	-46	-1	365	33
Disponible midler på fond	4	286	285	650	683

Måltall

Område	Note	2013	2014	Mål 2015	2015
Økonomi					
Driftsutg. til adm, styring i % av ref gruppe	5	103 %	100 %	102 %	100 %
Medarbeidere					
Antall årsverk	6	18,9	20,1	20	20,1
Sykefravær	7	4,3 %	1,9 %	4,5	3,9
Medarbeidertilfredshet		4,7		4,7	4,6

Ref.gruppe: Eigersund, Strand, Klepp, Time og Hå.

Opplæring

Hovedmål

Læringsutbyttet hos elevene skal bli større.

For å nå hovedmålet vil vi sette fokus på disse delmålene:

Delmål A: Elevene får gode grunnleggende ferdigheter.

Delmål B: Fremme samarbeid og dialog mellom foresatte, elever, politikere og ansatte og mellom barnehage, grunnskole og videregående skoler.

Delmål C: Elevene skal bli mer motiverte for læring.

Delmål D: De enkelte avdelingene skal være lærende organisasjoner.

Delmål E: Jobbe systematisk for å utvikle elevens sosiale kompetanse gjennom økt vektlegging av kvaliteten på læringsmiljøet.

Delmål F: Flest mulig elever får sin faglige og sosiale opplæring innen klassens fellesskap.

Viktige vedtak 2015

- Kommunestyret vedtar at det skal satses betydelig på IKT i skolene i Gjesdal de neste årene.
- Det vedtas at Solås skole over tid skal få en utvidelse som er permanent.
- For å styrke elevens psykiske helse for elever i 1. – 4.klassetrinn innføres det evidensbaserte programmet «Zippys venner». På ungdomstrinnet innføres det lokale prosjektet «Livsmestring i skolen». Fokuset her er ungdomsutfordringer som psykisk helse, trivsel, vennskap, sosiale medier og rus.

Resultater 2015

- Gjesdalelevne på 5., 8. og 9. trinn viser resultater på eller over gjennomsnitt på de nasjonale prøvene.
- Den nasjonale elevundersøkelsen viser at Gjesdal har noen færre som blir mobbet i forhold til landsgjennomsnittet. Det er færre som blir mobbet i 2015 enn året før. Det arbeides målrettet for å redusere og forebygge mobbing ved alle skolene.
- Tjenesteområdet har god økonomistyring. Skolene opplevde rammene som stramme.
- Biblioteket har drevet aktiv litteraturformidling for barn og unge i 2015: 104 lesestunder/bokpresentasjoner for ca. 2700 barn.
- Gjesdal ungdomsskole er i gang med den statlige ungdomsskolesatsingen på læring og klassemiljøutvikling.
- Kulturskolen holder et høyt faglig nivå på sine tilbud. Det er gjennomført flere store kulturarrangementer med svært god kvalitet som publikum setter stor pris på.
- 10 lærere deltar i den statlige ordningen «Kompetanse for kvalitet».

Noter til tabeller

1. Elevtallet vil fortsette å stige de neste årene. Solås skole må fra høsten 2016 ta i bruk midlertidige lokaler.
2. Lærertettheten på barnetrinnet svekkes noe. Lærertettheten på ungdomstrinnet er fortsatt høy sammenliknet med referansekommunene, men vil bedres noe etter at kommunestyret bevilget noe mer til dette området.
3. Brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning per elev har ikke økt siste året. Mens referansekommunene de to siste årene har hatt en økning på 6,7% har Gjesdal, på tross av lønnsøkninger, ikke hatt noen økning. Gjesdal bruker betydelig mindre midler enn referansekommunene på driftsmateriell til elevene.
4. For å komme nærmere målsettingen om en høyere dekningsgrad i Kulturskolen, må Kulturskolen få et større mangfold i sitt tilbud. Dette vil kreve tildeling av en større økonomisk ramme til skolen.
5. Grunnskolepoengene viser nå en positiv utvikling. Gjesdalelevne skårer på eksamen rundt gjennomsnittet. Eksamensresultatene i matematikk er for dårlige.

Årets gladnyhet!

Flere elever på Gjesdal ungdomsskole følger undervisning i matematikk på videregående nivå og en del tar eksamen på dette nivået. En av våre 10.klassinger tok i desember eksamen for 3.klassinger på videregående nivå med topp karakter.

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2012	2013	2014	2015
Målgruppe for tjenestene					
Antall grunnskoleelever i Gjesdal kommune	1	1.622	1.585	1.637	1.656
Lærertetthet i Gjesdal 1. – 7.kl pr oktober	2	12,2	12,4	12,1	12,8
Gj.sn. ref. kommuner		12,9	13,1	13,1	13,1
Lærertetthet i Gjesdal 8. – 10.kl pr. oktober	2	15,1	15,0	16,5	15,6
Gj.sn. ref. kommuner		14,5	14,1	13,8	13,7
Elever som får enkeltvedtak i forhold til spesialundervisning oktober		97	80	78	73
Elever med særskilt norskopplæring (frem.språk)		52	49	39	47
Voksenopplæring: Elevtall		80	88	79	81
Kulturskolen: Elevtall		278	280	270	265
Bibliotek: Utlån		53.167	53.264	54.523	56.986
Besøk		51.850	52.034	51.590	53.820

Økonomi	Note	2012	2013	2014	2015
Brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning per elev	3	80.913	85.598	85.777	85.540
I referansegruppe		79.377	83.762	87.338	89.344
Brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning per elev, i % av ref.gr.	3	101,9 %	102,2 %	98,2 %	95,7 %
Driftsutgifter til undervisningsmateriell pr. elev, i % av ref.gr.	3	112,3 %	103,1 %	81,3 %	68,7 %
Regnskapstall (hele tusen)					
Netto utgifter (inkl fondsavsetning)		137.046	138.960	140.109	143.206
Overført til neste år		2.260			1.523
Merforbruk/underskudd i forhold til budsjettamme			4.052	291	
Disponible midler på fond		11.830	7.778	7.487	9.010

Måltall

	Note	2013	2014	Mål 2015	2015
Dekningsgrad SFO		57,9 %	56,1 %		55,3%
Dekningsgrad kulturskolen i % av grunnskoleelever	4	17,7 %	16,5 %		16,0%
Gj.sn % elever i 2.kl som ligger på eller under kritisk grense i regning		1,3 %	13,4 %	5 %	9,4%
Gj.sn % elever i 5.kl som ligger på laveste nivå på de nasjonale prøvene i lesing		17,5 %	8,2 %	19 %	24,1%
Grunnskolepoeng 10.kl (Gjennomsnitt av avsluttende karakterer som føres på vitnemålet ganget med 10.)	5	39,9	39,5	40,1	40,9
Antall årsverk (PPT, skoler, kulturskole, bibliotek)		223	221		222
Sykefravær		4,2 %	4,8 %	5,0 %	6,0%
Medarbeidertilfredshet		4,8		4,8	4,7

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Helse og velferd

Hovedmål

Et modig og endringsvillig tjenesteområde som yter helse- og sosiale tjenester til befolkningen i alle livsfaser.

Tjenesteområdet skal ha folkehelse og forebygging som viktige perspektiv i utviklingen.

Delmål

- Sikre rett tjeneste til rett tid og en god utnytting av tilgjengelige ressurser.
- Sikre samhandling i tjenestene slik at brukeren og deres pårørende opplever et helhetlig tjenestetilbud fra kommunen.
- Målrretta satsing på psykisk helse med prioritering av bygging av robuste barn og unge som håndterer livet.
- Tjenesteutøving som har fokus på aktive, ikke passive, mottakere.
- Sette organisasjonen i stand til å ta i bruk nye og mer bærekraftige løsninger.
- Øke heltidsandelen for våre medarbeidere

Viktige vedtak 2015

- Vedtak boligsosialhandlingsplan 2016-2020
Med behandling av helddøgnsbotilbud til eldre, mennesker med rus problemer og omgjøring av GBOAS.
- Vedtak om oppstart satsing hverdagsrehabilitering i 2016.
- Vedtak om utprøving av bemanningsenhet.
- Økt antall bosetting flyktninger inklusiv enslige mindreårige.
- samarbeid mellom Lyse Smartly og Gjesdal kommune om velferdsteknologi inn i Flassabekken omsorgsboliger.
- Det er gjennomført medarbeiderkartlegging i alle avdelinger. Medarbeiderne er spesielt fornøyd med mulighet for selvstendig jobbing og jobbmestring, samt trivsel og samarbeid med kollegaer. Det er utarbeidet handlingsplaner i den enkelte avdeling og for ledergruppa i forhold til forbedringsområder.

Resultater 2015

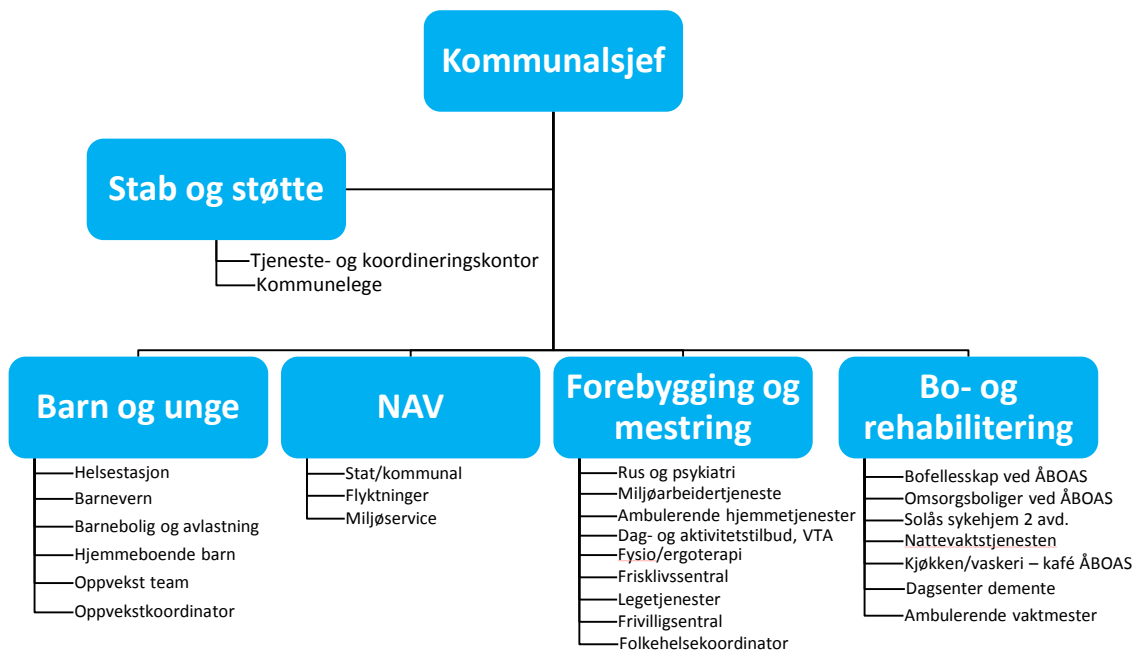
- Økt fokus på brukermedvirkning på individ og system nivå, konkrete eksempel: Gjennomført brukerundersøkelser i alle avdelinger.
Oppretta Tjeneste og koordineringskontor
Gjennomført workshop i Miljøarbeidertjenesten med pårørende, ansatte og flere samarbeidsparter
- Planlagt innføring av ny modell for tjenesteplanlegging, Tjeneste- og koordineringskontor i drift fra 15.september.
- Gjennomført lederutvikling og nettverk for virksomhetsledere og avdelingsledere.
- Utarbeidet konkrete satsingsområder for utviklingsprosessen i tjenesteområdet.
- Implementert et godt system for økonomioppfølging, lederutvikling for bedre økonomistyring.
- 2 prosjekt innen velferdsteknologi startet. Et med fokus på «Trygg i egen bolig» og et med fokus på mestringsteknologi. Vi har
- Jobbet med holdninger og sannheter knyttet til Heltidskultur, gjennomført planlegging av bemanningsenhet. Gjennomsnittelig stillingsstørrelse i tjenesteområdet er økt med 2,1 %
- Fått prosjektmidler og starta prosjekt arbeidslag. Samarbeid med Stavanger kommune ift kompetanseheving i arbeid med barn og unge.
- Konkrete tverrfaglige tiltak for forebygging og oppfølging av psykisk helse, eksempel: Zippys venner i skolen.
Opprettet barnefaglig ansvarlig i hver avdeling i Helse og Velferd. Opprettet gruppetilbud for barn som pårørende. Besluttet å opprette arbeidslag på GUS.
- Helsestasjon har fått prosjektmidler og gjennomført Forebygging av uønska svangerskap og abortstrategier. Vedtak om omfattende BPA er besluttet administrert av private tjenesteleverandører med tjenestekonsesjon.

- "Drop –in" aldersgruppa 18-24: NAV-kontoret har organisert et eget ungdomsteam og ansatt egen koordinator for unge. Det er stort fokus på å skaffe tilstrekkelige aktivitetstilbud, slik at det kan stilles aktive vilkår til alle unge voksne. Det jobbes med konkrete tiltak internt i NAV-kontoret, på tvers av avdelingene i tjenesteområdet og i kommunen som helhet og ut mot Gjesdal-samfunnet. Se Gladnyhet. Dette er en langsiktig jobbing som krever innsats fra hele kommunen og samfunnet for å snu trenden med antallet unge mennesker på sosialhjelp.
 - Flyktningtjenesten har overtatt ansvaret for introduksjonsprogrammet og økt mottaket til 30 pr. år, i tillegg til familiegjenforeninger. Det ble bosatt 33 + familiegjenforening.
 - God plan og tverrfaglig samarbeid for å kunne gi tjenestetilbud til asylsøkere som kommer til Gjesdal, etablert et godt samarbeid med SANA mottak.
 - Etablert samarbeid med frivillige knyttet til middagsutkjøring.
 - Frisklivssentralen har hatt en økning i antall kunder samt fått til et mer variert tilbud.
 - Flassabekken omsorgsboliger er ferdigstilt, boligene tildelt og oppstart drift mars 2016.
 - Gjennomført rullering av boligsosial handlingsplan
 - 2 rusboliger (robustboliger) prosjektert og klargjort for oppsett på tomt ved Åboas, første kvartal 2016
 - Avviklet rusboliger i Friggsgate
 - Natt-tjenesten på sykehjem og hjemmetjenesten samordnet, for bedre nytting av kapasitet og kompetanse på tvers.
- Noter til tabell nøkkeltall**
1. Mangler tall fra ett legesenter 1. tertial 2014. Gjennomsnitt 3500 konsultasjoner.
 2. Økt legedekning ifbm. start Gjesdal legekantor.
 3. Antall nyfødte har vært svært høyt i 2015. Dette har vært utfordrende for jordmor- og helsestasjonstjenesten.
 4. Antall nye meldinger til barneverntjenesten har holdt seg på et høyt nivå i 2015.
 5. Antall barn med tiltak er gått ned. Dette henger sammen med en systematisk gjennomgang av tiltakene for å kvalitetssikre dem
 6. Antall barn i fosterhjem/institusjon er rimelig stabilt.
 7. Barneverntjenesten har hatt en nedgang i andel barn med hjelpetiltak. Dette skyldes en systematisk gjennomgang av alle tiltak og jevnlig evaluering der tiltak avsluttes ved måloppnåelse
 8. Venteliste gått ned skyldes endringer i boligmarkedet.
 9. For få respondenter til å gi et resultat
 10. Opprettelse av TKK har medført en pågående systematisk gjennomgang av alle vedtak for å kvalitetssikre tjenestene. Dette medfører en del endringer i forhold til tidligere.
 11. Legetimer er økt grunnet brukere med større behov for behandling grunnet Samhandlingsreformen.
 12. Fysioterapitimer per beboer i sykehjemmet er det samme som i 2014. Endring her er knyttet mot referansekommunene som kan synes å ha en økning.
 13. Det har også i 2015 vært høy beleggsprosent med god utnyttelse av plassene
 14. Fordelingen mellom bruk av korttidsplasser og langtidsplasser sier noe om fleksibiliteten på plassene og om en bruker plassene mest målretta med fokus på rehabilitering og at innbyggerne skal bo hjemme lengst mulig med hjelp fra hjemmetjenester.
 15. Utfra innbyggertallet disponerer Gjesdal 1,2 seng på Jæren øyeblikkelig hjelp døgn tilbud. Utnyttelsesgraden har økt fra 2014 til 2015, men det er fremdeles en utfordring å få økt denne i samarbeid med fastlegene.
 16. Mindreforbruket skyldes i hovedsak god økonomistyring, noe større inntekter enn beregna på ressurskrevende og sykelønnsrefusjonen ved siste tertialrapportering.
 17. Ikke tall for 2012 og 2013 da det var to tjenesteområder da.
 18. Helsestasjon har hatt en stor økning i fødsler. Dette kombinert med at det har vært utfordringer med fagprogrammet, både teknisk og ift rett registrering er årsak til at tallet er gått ned. Reelt sett er dette tallet høyere og det vil i løpet av 2016 bli rettet opp i slik at kostra tall er i samsvar med praksis.

Årets gladnyhet!

Det er etablert over 50 praksisplasser i kommunen for innbyggere som trenger ulike former for arbeidspraksis. Dette har vi lyktes med ved hjelp av helhetlig innsats på tvers av alle avdelinger i kommunen. Vi vet at flere lykkes i å få jobb etter praksisplass. Nav er ved mange anledninger bedt om å presentere vår modell for dette til andre kommuner.

Organisering

Nøkkeltall

Område	Note	2012	2013	2014	2015
Innbyggere og brukere					
Konsultasjoner legetjeneste	1	22.923	23.987	25.873*	31.370
Legedekning i Gjesdal i % av ref.gr.	2		82 %	81 %	90 %
Antall nyfødte	3	186	186	165	213
Nye meldinger til barneverntjenesten	4	130	117	167	163
Barn i tiltak (pr. 31.12.2015)	5	75	88	76	58
Barn i fosterhjem/institusjon (pr. 31.12.2015)	6	16/3	22/3	20/1	25/2
Andel barn med barnevernstiltak i % av ref.gr. i fht innbygg. 0-17 år	7		93 %	93 %	80 %
Antall mottakere øk. sosialhjelp (mnd. snitt)		82	99	129	143
Gjennomsnittelig brutto utbetaling pr. klient		9.217	9.365	9.686	10209
Andel innbygg. 20-66 år, mottar sosialhjelp i % av ref.gr.			113 %	116 %	124 %
Venteliste komm. boliger for vanskeligstilte	8	15	17	16	5
Antall bosatte flyktninger/familiegjenforente		15/4	17/6	17/6	33/5
Ant. t./uke med psyk. helsehjelp/antall brukere		446/72	526/95	420/86	418/117
Antall frivillige/faste tilbud på frivilligsentralen		214/30	227/24	201/26	224/27
Brukertilfredshet psykisk. helse og rusvern.		3,7 (4)		Ikke målt	3,7(4)
Brukertilfredshet sosialtjeneste i NAV		2,4 (4)		5,1 (6)	4,9 (6)
Brukertilfredshet barnevern	9	3,8 (6)		Ikke målt	Ikke målt
Brukertilfredshet helsestasjon		5,1 (6)		Ikke målt	5,1(6)
Brukertilfredshet Frivilligsentral		4,8 (5)		4,9	Ikke målt
Avlastning barn					
Antall timer privat avlastning barn	10	95	109	187	159
Antall brukere privat avlastning	10	18	19	18	13
Antall timer avlastning i institusjon barn	10	114	193	182	246
Antall brukere avlastning i avlastning barn	10	6	10	10	10 +1
Antall timer BPA barn	10			110	253
Antall brukere BPA barn	10			2	3
Antall timer omsorgslønn barn	10			156	132,5
Antall brukere omsorgslønn barn	10			21	13
Sykehjem og hjemmetjeneste					
Legetimer pr.uke pr. beboer i sykehjem, i % av ref.gr.	11	84,9 %	86,2 %	87,3 %	100,7%
Fysioterapitimer pr. beboer i sykehjem, i % av ref. gr.	12	176,32 %	135,4 %	126,8 %	117,3%
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i % av bef. 80 år +			35	25	25
Utnyttelse av sykehjemssenger	13	95,7 %	84,7 %	97 %	97%
Sykehjemssenger fordelt på kort- og langtidsdøgn	14	48,5/47,1	40,4/44,3	41,2/55,7	48,5/48,5
Utnyttelse av Ø-hjelpstilbudet	15			39,7%	52%
Brukere pr. 31.12 Hjemmesykepleie		145	150	160	173
Brukere pr. 31.12 Praktisk bistand		97	102	93	104
Brukere pr. 31.12 Hjemmesyk. og praktisk bistand		242	252	253	277
Antall tildelte timer hjemmesykepleie (amb) 31.12		410	295	315	312
Antall tildelte timer praktisk bistand (amb) 31.12		42	43	48	57
Vedtak om sykehjemsplass		192	159	132	143

Økonomi og prioriteringer	Note	2012	2013	2014	2015
Netto utgifter (i hele 1.000 kr.)				176.488	176.975
Mindreforbruk	16			1.826	1.976
Disponible midler på fond				0	3.793
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten i % av ref. gr.			89 %	83 %	77 %
Netto utg. til barnevern pr. innb. 0-17 i % av ref.gr.			94 %	81 %	70%
Netto utgift til helsest./skolehelse pr. innb. 0-20 i % av ref. gruppe			109 %	93 %	73%
Netto utgift til pers. m. rusprobl. pr. innb. 20-66 i % av ref.gruppe			199 %	184 %	68 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over i % av reg. gr.			113 %	135 %	114%
Netto driftsutgifter pleie og omsorg ift. totale utgifter hele kommunen, i % av ref. gr.			73 %	72 %	72%
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr innbygger 80 år +			473.338	477.719	478.276
Korrigerte brutto driftsutgifter pr institusjonsplass			1.216.667	1.306.944	1.459.694

Medarbeidere	Note	2012	2013	2014	2015
Antall stillinger	12			314	317
Antall årsverk	12			194	202
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	12			61,6 %	63,7 %
Nærvær/sykefravær	12			93,4/6,6	92,9/7,1
Medarbeidertilfredshet	12			Ikke målt	4,5

Måltall

Område	Note	2013	2014	Mål 2015	2015
Innbyggere og brukere					
Ant. hj.besøk nyfødte/1. skoletr. i % av ref.gr.	18	127/125 %	82/102%	90/100%	53/90%
Andel plasser i skjermet enhet for aldersdemente		23	23	23	23
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem		0,45	0,45	0,63	0,58

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund

Samfunnsutvikling

Hovedmål

God samfunnsutvikling for mennesker og miljø. Dette innebærer

- Helhetlig samfunns- og arealplanlegging
- Tekniske tjenester av god kvalitet
- God drift og vedlikehold av anlegg og bygg til lavest mulig kostnad over tid
- Investeringer overlevert til rett tid og innenfor budsjettammer
- Et godt og variert kultur- og fritidstilbud
- Saksbehandling som imøtekommer den enkeltes ønsker og behov innenfor gjeldende rammer

Delmål

Fullføre tildelingen av gateadresser for hyttene på Giljastølen og i Østebødalen.

gjennomføring av midlertidig og permanent kunstprosjekt.

Viktige vedtak 2015

- Sentrumsplan for Ålgård vedtatt.
- Kommuneplan 2015-2027 endelig vedtatt.
- Hovedplan for vann, vannmiljø og avløp vedtatt i Utvalg for samfunnsutvikling.
- Oppstart landbruksplan
- Slått sammen forvaltning og kart-/oppmåling til en avdeling, Arealbruk fra 01.11.2015
- Oppstart bygging Ålgård nye sentrum med bl.a flomsikring
- Det ble vedtatt en strategi for kunst i Ålgård sentrum.
- Kommunestyret vedtok en egen handlingsplan for økt medbestemmelse for barn og unge.

Resultater 2015

- Sanering asbest vann- og avløpsledning Åfaret del 1 gjennomført.
- eByggWeb – mulighet for å følge aktive plan- og byggesaker på nettet.
- Oltedal barnehage ferdigstilt.
- 2015 var Friluftslivets år. Gjesdal kommune deltok i markeringen og hadde ekstra fokus på å motivere til, og legge til rette for, friluftsliv.
- Friidrettsarenaen ble ferdigstilt og Gjesdal Idrettspark formelt åpnet den 27. september.
- Ungdomspanelet ble startet opp.
- Stasjonen ble tatt i bruk som ungdomskulturhus.
- Gjesdal kommune fikk tildelt midler fra Kunst i Offentlige Rom (KORO) og Rogaland fylkeskommune til

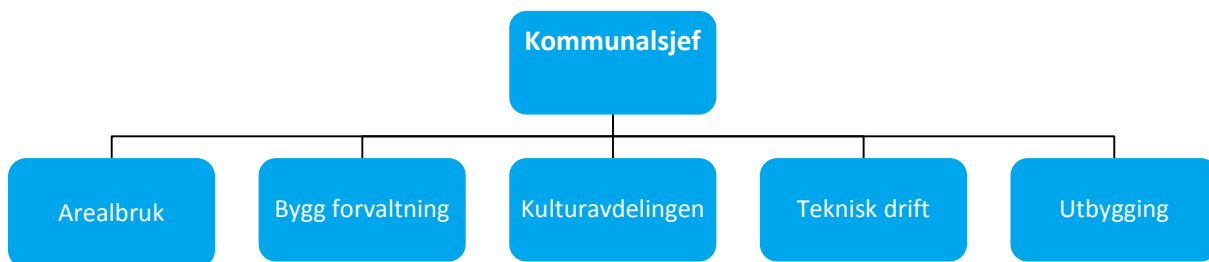
Noter til tabeller

1. Ikke overtatt nye gang-/sykkelveier i år.
2. Lovkravet er 80 dager, vårt mål er 40 dager.
3. Økt forbruk i 2015 pga endring i bruk av bygg.
4. Arealet inkluderer omsorgsboliger Flassabekken.
5. Innstramming av regelverket når det gjelder bruk som er med i samdrift gjør at færre bruk kan søke produksjonstilskudd.
6. Økning i antall arrangement i regi av kulturavdelingen skyldes åpningen av ungdomskulturhuset Stasjonen og markeringen av Friluftslivets år.
7. Gebyrene samlet sett for VAR-tjenestene sammenlignet med referansegruppen.
8. Sykefraværet er over måltallet.
9. 2 stk videreutdanning i landmåling og 2 stk i arealplanlegging
10. Det er stort sett 100 % stillinger i tjenesteområdet, med unntak av renholdere hvor ca. 2/3 jobber deltid. Stillingsstørrelsen er å anse som svært høy, noe som er positivt.
11. Skyldes en kombinasjon av sykemeldinger og søkere som ønsket å vente med sakene ettersom salg av prosjektene gikk tregere enn forventet.
12. For måltallet i 2015 ble det ikke tatt hensyn til endring i bruk av bygg.
13. Generelt er VAR-gebyrene lave i vår region, sett i fht. landet ellers. Vår kommune er vidstrakt og derfor i utgangspunktet mer kostbart å betjene enn andre.

Årets gladnyhet!

Gjesdal Idrettspark ble offisielt åpnet 27. september.

Organisering

Nøkkeltall

Område	Note	2012	2013	2014	2015
Innbyggere og brukere					
Km kommunale veier	1	95	95	96	97
Km gang- og sykkelveier	1	29	29	29	29
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)		89	91	91	91
Andel av befolkningen som har installert vannmåler (prosent)		34,8	34,3	32	34
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)		88	90	90	90
Saksbehandlingstid oppmålingssaker (fradeling av tomt)	2	35	60	44	60
Energiforbruk kwh/m2 (bygg i enøkplan, 40.851 m²)	3	180	165	171	171
Arealer kommunale bygg (m²)	4	66.567	68.426	68.315	70 311
Kommunale regulerings-/bebyggelsesplaner		1	2	0	3
Private planer		4	3	9	5
Søknad om dispensasjon fra kommuneplanen fra LNF (mottatt)		6	12	13	6
Klagesaker etter Pbl.		4	8	8	8
Boliger tatt i bruk		139	133	158	134
Antall plasserte bygg		25	63	37	38
Antall meglerpakker solgt, Infoland		233	256	294	259
Antall søkere om produksjonstilskudd (vinter/sommer)	5	172/174	170/172	172/166	161/151
Konsesjonssaker (ervert av fast eiendom)		5	6	7	6
Antall kulturarr. (gratis/med billettsalg)	6	15/10	22/5	18/6	30/2
Antall lag som har søkt kulturmidler		81	94	79	75

Økonomi	Note	2012	2013	2014	2015
Netto driftsutgifter		48.096	39.878	51.002	58.368
Overført til neste år/merforbruk (-)		718	1.603	-918	109
Disponibelt på fond		5.313	6.116	6.281	6.659
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	7	102,8	101,1	96,5	94,9

Medarbeidere	Note	2012	2013	2014	2015
Årsverk		71,2	73,2	82,1	82,1
Sykefravær (prosent)	8	5,7	6,6	7,3	8,5
Medarbeidertilfredshet		-	4,9	-	4,6
Antall ansatte på videreutdanning og kompetanseheving	9	4	3	1	4

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	10	86,8	90,3	92,7	90,8
------------------------------------	----	------	------	------	------

Måltall

Område	Note	2013	2014	Mål 2015	2015
Innbyggere og brukere					
Saksbehandlingstid oppmålingssaker (fradeling av tomt)		60	60	40	60
Saksbehandlingstid byggesaker -søknad om tiltak uten ansvarsrett		34	23	21	20
Saksbehandlingstid byggesaker -søknad om rammetillatelse	12	74	39	40	83
Saksbehandlingstid søknad om godkjenning av plan for nydyrking (høringstid inkludert)		159	152	130	124
Saksbehandlingstid søknad om bygging av landbruksvei (høringstid inkludert)		129	133	130	101
Energiforbruk kwh/m ² (bygg i enøkplan, 40.851 m ²)	13	165	171	163	171
Økonomi					
Samlede VAR-gebyrer målt i prosent av referansekommunene	14	101,1	96,5	100	94,9
Årsgebyr for vannforsyning i Gjesdal		1.891	1.891	2.023	2.023
Årsgebyr for avløpstjenesten i Gjesdal		2.089	2.089	2.089	2.089
Årsgebyr for renovasjonstjenesten i Gjesdal		2.720	2.720	2.720	2.720
Medarbeidere					
Sykefravær (prosent)		6,6	6,4	7,0	8,5
Medarbeidertilfredshet		4,9		4,9	4,6

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Barnehage

Hovedmål

- Framskaffe nok barnehageplasser i tråd med definert behov i kommunen.
- Tilby varierte barnehageplasser med fokus på kvalitet.
- Utvikle et kompetent personale.
- Utvikle hver barnehage til en lærende organisasjon.

Delmål

- Sikre lekens kvalitet og plass i hver barnehage
- Ferdigstille påbegynt plan med innholds-kvalitet og kompetanseplan
- Implementere og videreutvikle styrket barnehage tilbud
- Videreutvikle et godt barnehage tilbud til tospråklige barn
- Sette i gang felles nærværarbeid i tjenesteområdet – fokus på nedgang av korttidsfraværet
- Oltedal – og Bamsebo barnehager: Utvikle kvalitet i egen barnehage i tråd med Lean-prinsipper
- Uprøve flere arbeidslag i Flassabekken barnehage
- Videreutvikle arbeidet i kvalitetsutvalget og bruken av Kvalitetsloven
- Utarbeide beredskapsplan i tjenesteområdet og ROS i den enkelte avdeling
- Starte opp utbygging av Øygardsvatnet barnehage (8 avd.) og være tett på i byggeprosessen
- Opprette en «Velkomstavdeling» for asyl- og flyktningbarn
- Ferdigstille barnehage- og skolebruksplanen
- Sikre folkehelseperspektivet i alle barnehagene
- Flere barnehager skal utvikle sine enheter i tråd med Lean prinsipper

Resultater 2015

- **Barnehagedekning:** Alle barn med rett til barnehageplass fikk plass i barnehage i 2015.

På Ålgård:

Vi har hatt en avdeling stående ledig i Flassabekken barnehage. I tillegg har det vært noen enkeltplasser ledig i de andre barnehagene. Disse plassene ble fylt opp av til sammen 20 barn uten rett til barnehageplass.

Tospråklig avdeling:

Åpen barnehage:

I Oltedal:

Ny barnehage stod ferdig utbygd med 6 avdelinger høsten 2015. 15.08 åpnet 2

avdelinger, mens de resterende 4 avdelingene ble åpnet i oktober. 83 barn har barnehageplass her. Det har vært noen få ledige plasser

I Gilja / Dirdal er det ledige plasser i begge barnehagene.

- **Tverrfaglig samarbeid**

Det er satt i gang et prosjekt knyttet til arbeidslag i Flassabekken barnehage og Ålgård skole. Ulike tverrfaglige arbeidslag er satt sammen for å løse utfordrende, langsiktige oppgaver som kommunen har ansvar for. Tema for arbeidslagene er i forhold til integrering av flyktninger, tidlig innsats for barn under 3 år og ivaretagelse av barn og unge som sliter med emosjonelle vansker.

- **Oppfølging av pedagogiske ledere**

Det er utarbeidet et system for:

- o Fast veiledning av alle nyutdannede barnehagelærere i 2 år (1. år: individuell veiledning, 2. år: individuell- / veiledning i grupper)
- o Nettverksgrupper for pedagogiske ledere i kommunale og private barnehager
- o Opplæring av nye pedagogiske ledere i ledelse (hvert annet år)

- **Kompetanseheving**

- o 7 assistenter fra Gjesdal kommune har, sammen med assistenter fra Jærkommunene, (Time, Klepp, Hå og Sola) gjennomført felles kompetanseheving. Disse skal gå opp til fagprøve våren 2016. Tilbudet vil gis ytterligere i 2 år.
- o 1 pedagogisk leder begynte på migrasjonspedagogikk
- o 1 pedagogisk leder gjennomførte 15 sp. i veiledning
- o 2 styrere i kommunale barnehager er i gang med styrerskolen
- o 1 barnevernspedagog tar barnehagepedagogikk for å bli barnehagelærer
- o 7 assistenter holder på med desentralisert barnehagelærerutdanning
- o Felles kompetanseheving for alle ansatte med følgende temaer: «Utvikling av sosiale ferdigheter hos barn», «Lekelyst – med rom for lek» og «Mobbing i barnehagen, fleip eller fakta»

- **FUB – Gjesdal**
Det er satt gang arbeid med å utvikle FUB (foreldreutvalg for barnehager) FUB er ikke lovpålagt, men er et organ kommunene blir anbefalt å ha. Intensjonen er at brukere skal ha påvirkningsmulighet i forhold til overordnet barnehagepolitikk.
- **Tjenesteanalyse for barnehagene**
Det er utarbeidet en tjenesteanalyse for barnehagetilbudet i Gjesdal. På bakgrunn av denne er det satt i gang arbeid med kvalitetsplan og revidering av kompetansehevingsplan for de ansatte
- **Barnehage- og skolebruksplan**
På bakgrunn av prognoser om befolkningsveksten i kommunen og behov for nye barnehage- og skoleplasser, er det startet opp arbeid med en felles barnehage- og skolebruksplan. 1. utkast av planen ble utarbeidet i 2015. Etter høringsrunde, vil planen revideres og vedtas. Dette vil skje våren 2016.
- **Det er utarbeidet planer for:**
 - o Samarbeid mellom barnehage og foreldre
 - o Samarbeid mellom barnehage og kirke
- **Prosjekt styrket barnehage** er gjennomført – omorganisering av spesialpedagogene er utført

Noter til tabeller

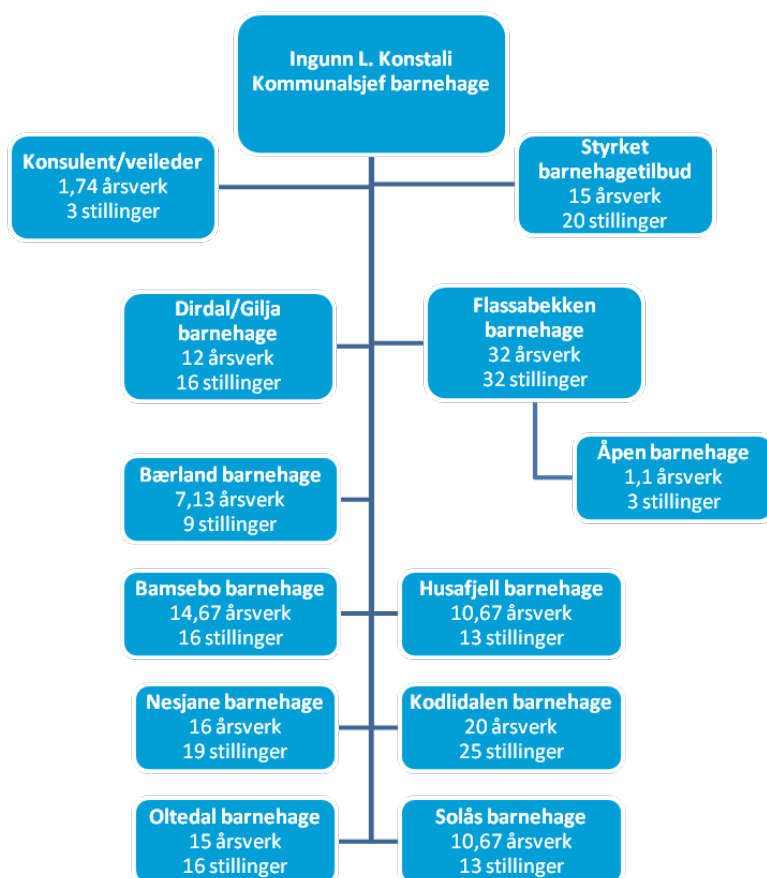
1. Økning i antall barn med barnehageplass er lav, og det er naturlig å spørre seg om vi nå nærmer oss balanse i etterspørsel og tilbud. I 2015 ga vi tilbud til ca 20 barn uten rett. Året før var det tallet ca 5.
2. Vi har fått en liten økning i dekningsgrad dette året i forhold til året før. Det kan ha med lavere fødselstall i 2014 og noe lavere innflytting i aldersgruppen 0-5 år å gjøre.

3. Brukerundersøkelse gjennomføres hvert annet år.
4. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for ansatte i de kommunale barnehagene er på 85 %.
5. Antall årsverk er det samme som året før til tross for økning i antall plasser og forklares med reduksjon av bemanning innenfor styrket barnehage.
6. Vi har stort fokus på å rekruttere og beholde førskolelærere. I 2014 hadde kommunale og private barnehager til sammen 14 pedagogiske ledere på dispensasjon. I 2015 er tallet redusert til 10 stk.
7. Til tross for en liten økning i % og at vi ligger litt høyere enn våre nabokommuner, er vi langt fra de nasjonale målsetningene som er på 20 %.
8. Det jobbes kontinuerlig med å holde fokus på nærvær og å holde sykefraværet lavt. Til tross for dette har sykefraværet steget med 0,8 %. Det høye sykefraværet, spesielt i noen barnehager, skyldes flere langtids-sykemeldinger og flere gravide ansatte enn tidligere år. Vi vil nå sette fokus på korttidsfraværet og håper at det i tillegg til gode oppfølgingsrutiner av langtids-sykemeldte vil gi bedre resultater på sikt.
9. Barnehagene skårer 4,8 på medarbeidertilfredshet mot 4,9 for 2 år siden. Medarbeiderne er mest fornøyd med innholdet i jobben (5,0), samarbeid og trivsel med kollegaene sine (5,1), nærmeste leder (4,9) faglig og personlig utvikling (4,9) og stolthet over egen arbeidsplass (5,0). I tillegg gir de uttrykk for at der er lite diskriminering og mobbing på arbeidsplassen og at det er kultur for å kunne varsle (5,1). Medarbeiderne skårer dårligst på de fysiske arbeidsforhold (4,4) og systemer for lønns- og arbeidstidsordninger (4,3).

Årets gladnyhet!

I oktober 2015 stod Oltedal barnehage ferdig utbygd slik at 6 grupper (med til sammen 83 barn) kunne flytte inn i ny flott barnehage.

Organisering

Nøkkeltall

Innbyggere og brukere	Note	2012	2013	2014	2015
Målgruppe for tjenestene					
Antall barn med barnehageplass	1	778	825	843	853
Andel barn 1-5 år med barnehageplass I ref. gruppa	2	84,4 % 87,1 %	85,6 % 86,4 %	85,1 % 86,6 %	85,8 % 87,7 %
Brukertilfredshet, samlet for tjenesteområdet	3	5,1	-	5,0	-

Økonomi	Note	2012	2013	2014	2015
Produktivitet:					
Brutto driftsutgifter i kr. pr. barn I ref. gruppa		143.964 154.469	157.061 160.425	176.297 183.284	173.997 180.255
Regnskapstall (hele tusen)					
Brutto driftsutgifter		88.077	100.748	110.273	110.770
Mer-/mindreforbruk i forhold til budsjettramme		-407	472	-281	1.167
Disponible midler på fond		1.432	960	1.241	2.408

Medarbeidere	Note	2012	2013	2014	2015
Antall stillinger	4	159	179	183	185
Antall årsverk	5	135	152	157	157
Antall årsverk i private barnehager		54	54	54	56,8

Ref. gruppe er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund. Tall i hele 1000.

Måltall

Område	Note	2013	2014	Mål 2015	2015
Innbyggere og brukere					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass I ref. gruppe		85,6 % 86,4 %	85,1 % 86,6 %	87 %	85,8 % 87,7 %
Medarbeidere					
Andel ansatte med førskolelærerutdanning I ref. gruppe	6	24,8 % 26 %	30,2 % 27,6 %	30 %	30,9 % 31,1 %
Andel ansatte menn til basisvirksomhet I ref. gruppe	7	5,3 % 4,8 %	6,2 % 4,8 %	6 %	6,7 % 5,3 %
Årsverk kommunale barnehager		151	157	167	157
Årsverk private barnehager		54	54	54	56,8
Sykefravær	8	6,1 %	8,7 %	5,0 %	9,5 %
Medarbeidertilfredshet	9	4,9		5,0	4,8

Ref.gr. er Hå, Time, Klepp, Strand og Eigersund.

Del 3 | Regnskap og obligatoriske oppstillinger

Hovedoversikt drift

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2015	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2014
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	27 320 731	26 262 000	25 647 000	25 586 073
Andre salgs- og leieinntekter	62 172 706	62 751 000	59 256 000	63 998 927
Overføringer med krav til motytelse	104 263 957	80 067 000	76 143 000	88 113 277
Rammetilskudd	264 336 940	258 700 000	255 100 000	255 818 005
Andre statlige overføringer	21 795 419	22 157 000	22 157 000	20 423 115
Andre overføringer	4 558 322	4 765 000	4 765 000	4 874 547
Skatt på inntekt og formue	293 175 078	292 500 000	300 500 000	281 779 346
Eiendomsskatt	15 780 512	15 700 000	15 700 000	15 486 235
Andre direkte og indirekte skatter	931 238	890 000	890 000	941 238
Sum driftsinntekter	794 334 904	763 792 000	760 158 000	757 020 762
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	399 498 519	394 440 000	385 143 000	377 749 956
Sosiale utgifter	109 992 649	103 424 000	105 500 000	102 472 943
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod	89 811 359	77 085 000	73 926 000	88 514 604
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod	91 545 838	85 189 000	84 171 000	85 385 094
Overføringer	66 664 029	64 335 000	68 100 000	61 216 632
Avskrivninger	38 774 675	28 600 000	28 049 000	35 529 176
Fordelte utgifter	-13 307 046	-7 018 000	-6 300 000	-15 621 427
Sum driftsutgifter	782 980 024	746 055 000	738 589 000	735 246 977
Brutto driftsresultat	11 354 880	17 737 000	21 569 000	21 773 784
Finansinntekter				
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	23 232 926	15 091 000	14 691 000	24 620 094
Gevinst på finansielle instrumenter	1 867 515	0	0	1 732 164
Mottatte avdrag på utlån	67 849	0	0	77 706
Sum eksterne finansinntekter	25 168 291	15 091 000	14 691 000	26 429 964
Finansutgifter				
Renteutg, provisjoner og andre fin.utg.	32 794 393	23 984 000	23 767 000	32 819 803
Tap på finansielle instrumenter	2 608 597			0
Avdragsutgifter	29 585 374	28 610 000	28 610 000	28 263 851
Utlån	1 760 865	0	0	153 122
Sum eksterne finansutgifter	66 749 229	52 594 000	52 377 000	61 236 775
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-41 580 938	-37 503 000	-37 686 000	-34 806 812
Motpost avskrivninger	38 774 675	28 400 000	28 400 000	35 529 176
Netto driftsresultat	8 548 617	8 634 000	12 283 000	22 496 149
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidl. års regnsk.m. mindreforbr	9 543 022	0	0	19 898
Bruk av disposisjonsfond	15 084 168	5 573 000	1 520 000	10 361 636
Bruk av bundne fond	3 596 389	878 000	322 000	2 537 047
Sum bruk av avsetninger	28 223 579	6 451 000	1 842 000	12 918 581
Overført til investeringsregnskapet	8 309 810	10 300 000	12 000 000	4 790 413
Dekning av tidl års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 621 223	4 699 000	2 125 000	18 049 356
Avsetninger til bundne fond	3 621 029	86 000	0	3 031 939
Sum avsetninger	32 552 063	15 085 000	14 125 000	25 871 708
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 220 132	0	0	9 543 022

Hovedoversikt investering

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap 2015	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2014
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	15 274 651	5 000 000	5 000 000	13 741 321
Andre salgsinntekter	1 635 763	0	0	558 739
Overføringer med krav til motytelse	27 102 033	8 400 000	6 700 000	12 779 106
Kompensasjon for merverdiavgift	21 260 080	18 720 000	18 720 000	20 206 021
Statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
Sum inntekter	65 272 527	32 120 000	30 420 000	47 285 187
Utgifter				
Lønnsutgifter	2 705 138	0	0	0
Sosiale utgifter	763 384	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.prod	121 982 282	109 930 000	109 930 000	121 741 718
Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod	0	0	0	0
Overføringer	31 332 706	19 020 000	19 020 000	22 563 028
Renteutg, provisjoner og andre fin.utg.	1 098 784	0	0	1 964 640
Fordeelte utgifter	-3 476 313	0	0	0
Sum utgifter	154 405 980	128 950 000	128 950 000	146 269 386
Finansstransaksjoner				
Avdragsutgifter	7 593 159	5 000 000	5 000 000	5 971 472
Utlån	7 916 980	15 000 000	15 000 000	6 694 683
Kjøp av aksjer og andeler	1 672 576	9 000 000	9 000 000	8 833 555
Dekning av tidl års udekket finansiering	0	0	0	0
Avsetn. til ubundne investeringsfond	15 906 335	0	0	24 702 089
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	33 089 051	29 000 000	29 000 000	46 201 800
Finansieringsbehov	122 222 504	125 830 000	127 530 000	145 185 998
Dekket slik:				
Bruk av lån	104 880 666	104 630 000	104 630 000	114 608 588
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	8 610 250	5 900 000	5 900 000	6 904 472
Overføringer fra driftsregnskapet	8 309 810	10 300 000	12 000 000	4 790 413
Bruk av tidl års udisponert finansiering	0	0	0	18 804 950
Bruk av disposisjonsfond	104 690	0	0	77 575
Bruk av ubundne investeringsfond	317 087	5 000 000	5 000 000	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0
Sum finansiering	122 222 504	125 830 000	127 530 000	145 185 998
Udekket/udisponert	0	0	0	0
For kommentarer vises det til noteopplysningene under hovedoversikt 2A side 11				

Hovedoversikt balanse

EIENDELER	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Endring	Note
Anleggsmidler	1 897 310 799	1 744 496 778	152 814 021	
Herav:				
Faste eiendommer og anlegg	1 082 748 791	979 319 748	103 429 043	1
Utstyr, maskiner og transportmidler	20 653 589	21 699 054	-1 045 465	1
Utlån	115 583 021	114 583 274	999 747	
Aksjer og andeler	37 846 405	36 173 829	1 672 576	2
Pensjonsmidler	640 478 993	592 720 873	47 758 120	3
Omløpsmidler	393 239 822	348 877 633	44 362 189	
Herav:				
Kortsiktige fordringer	66 180 614	63 774 567	2 406 046	4
Premieavvik	6 198 242	10 852 375	-4 654 133	
Aksjer og andeler	13 545 661	11 732 164	1 813 497	5
Sertifikater	0	0	0	
Obligasjoner	63 791 197	0	63 791 197	6
Kasse, postgiro, bankinnskudd	243 524 109	262 518 527	-18 994 418	7
SUM EIENDELER	2 290 550 621	2 093 374 411	197 176 210	
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital	414 072 977	322 248 802	91 824 175	
Herav:				
Disposisjonsfond	50 410 801	44 978 436	5 432 365	
Bundne driftsfond	15 782 908	15 758 268	24 640	
Ubundne investeringsfond	86 679 689	71 090 441	15 589 248	8
Bundne investeringsfond	204 185	204 185	0	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-479 234	-479 234	0	
Regnskapsmessig mindreforbruk	4 220 132	9 543 022	-5 322 889	9
Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	
Udisponert i investeringsregnskap	0	0	0	
Udekket i investeringsregnskap	0	0	0	
Likviditetsreserve	0	0	0	
Kapitalkonto	257 254 496	181 153 685	76 100 811	
Langsiktig gjeld	1 693 833 898	1 619 471 355	74 362 543	
Herav:				
Pensjonsforpliktelser	798 118 601	789 107 525	9 011 076	
Ihendehaverobligasjonslån	0	0	0	
Sertifikatlån	0	106 000 000	-106 000 000	10
Andre lån	895 715 297	724 363 830	171 351 467	10
Kortsiktig gjeld	182 643 746	151 654 255	30 989 491	11
Herav:				
Konsernintern kortsiktig gjeld	52 297 301	50 263 192	2 034 110	
Annen kortsiktig gjeld	130 346 445	101 391 063	28 955 382	
Premieavvik	0	0	0	
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 290 550 621	2 093 374 411	197 176 210	
MEMORIAKONTI				
Memoriakonto	56 094 729	57 536 646	-1 441 917	
Herav:				
Ubrukte lånemidler	53 777 418	56 128 085	-2 350 666	12
Andre memoriakonti	2 317 311	1 408 561	908 749	
Motkonto for memoriakontiene	-56 094 729	-57 536 646	1 441 917	

Noter til hovedoversikt balanse

1. Faste eiendommer og anlegg økte med 103 mill i 2013. Investeringene i 2015 lå på et svært høyt nivå, og dette gav en økning i verdi på 10,56 %.
2. Aksjer og andeler økte med 1,6 mill. Av dette utgjør innskutt egenkapital i Midtfjell utviklingsselskap AS 500 000 kr. De resterende 1,1 mill gjelder egenkapitaltilskudd i KLP.
3. Pensjonsmidlene til Gjesdal kommune er delt i tre mellom KLP-fellesordningen, KLP sykepleieordningen og SPK – lærerordningen. Samlede pensjonsmidler er pr 31.12.2015 beregnet til i underkant av 640 mill, og dette representerer kommunens samlede oppsparte midler for å møte fremtidige pensjonsforpliktelser.
4. Kortsiktige fordringer har økt med 2,4 mill, og største delen av denne økningen kommer fra refusjonskrav knyttet til ressurskrevende tjenester, som økte med 1,83 mill.
5. Målt i forhold til 2014 er har samlet plassering i utenlandske aksjefond økt med 1,8 mill. Se mer detaljer under kommentarene til finansforvaltningen.
6. Portefølje av høykvalitetsobligasjoner med relativt kort forfall. Det består av enkeltpapirer fra 2 til 10 mill.
7. Samlet likviditet utenom aksjefond og obligasjoner ble redusert med 19 mill fra forrige årsskifte. Gjesdal kommune har pr 31.12.2015 et fond på 62 mill som gjelder inntekter fra salg av tomter i Gjesdal Næringspark. Dette, sammen med etterslep på en del investeringer, gjør at Gjesdal kommune har god likviditet.
8. Ubundne investeringsfond økte med nesten 15,6 mill i løpet av 2015.
9. Regnskapsmessig mindreforbruk ble i overkant av 4,2 mill i 2015. Dette skyldes i hovedsak merinntekter fra innteksutjevningen de tre siste månedene i 2015.
10. Samlet lånegjeld økte med 65 mill i 2015. Nytt låneopptak var så mye høyere enn avdrag på gamle lån. Gjesdal kommune hadde ikke sertifikatlån pr 31.12.2015.
11. Den kortsiktige gjelden økte med 29 mill. Gjesdal bompengeselskap AS økte sin plassering av midler i Gjesdal kommune med 16 mill. I tillegg er det bokført innbetalinger av mva-ref og spillemidler knyttet til anlegg i Gjesdal idrettspark på ca 6 mill. Samlet vil kortsiktig gjeld reduseres betydelig i 2016.
12. Ubrukte lånemidler ble samlet sett redusert med 2,3 mill i løpet av året. Bevilgningene til investeringer har et mindre etterslep enn tidligere år, og dette vises igjen i at det ikke er så store lånemidler som ikke er brukt. Ubrukte lånemidler knyttet til startlån økte med 5 mill og av samlede ubrukte lånemidler utgjorde startlån 19,5 mill. Hovedgrunnen til at det fortsatt er 34,2 mill i ubrukte lånemidler til investeringer er at bygging av infrastruktur til boligfelt i Kodlidalen ikke startet slik som opprinnelig planlagt.

Obligatoriske noteoppstillinger

Avsetning og bruk av fond

Disposisjonsfond	
Saldo IB	44 978 436
Avsatt 1540	20 621 223
Bruk 3940	104 690
Bruk 1940	15 084 168
Saldo UB	50 410 801
Bundne driftsfond	
Saldo IB	15 758 268
Avsatt 1550	3 621 029
Bruk 1950	3 596 389
Saldo UB	15 782 908

Ubundne kapitalfond	
Saldo IB	71 090 441
Avsatt 3548	15 906 335
Bruk 3948	317 087
Saldo UB	86 679 689
Bundne kapitalfond	
Saldo IB	204 185
Avsatt 3550	0
Bruk 3950	0
Saldo UB	204 185

Pensjon

Selskap/ordning	Årets kostnad	Årets premie	Pensjonsmidler	Forpliktelse
Fellesordning KLP	33 201 376	37 402 663	421 363 934	528 998 676
Folkevalgordningen KLP	310 930	104 140	6 980 721	5 824 436
Sykepleieordningen KLP	3 230 104	2 588 547	76 340 598	82 534 776
Lærerordningen SPK	9 675 905	11 359 344	135 793 740	161 280 271
Totalt	46 418 315	51 454 694	640 478 993	778 638 159

	2015	2014
Premieavvik	5 432 289	9 511 284
Arbeidsgiveravgift	765 953	1 341 091
Sum premieavvik	6 198 242	10 852 375

Netto pensjonsforpliktelse	138 159 166	171 312 625
Arbeidsgiveravgift	19 480 442	24 155 080
Sum netto forpliktelse	157 639 608	195 467 705

Estimatavvik	Pensjonsmidler	Forpliktelse
Fellesordning KLP	-6 607 416	-12 897 610
Folkevalgordningen KLP	421 326	493 185
Sykepleieordningen KLP	-886 844	-2 048 307
Lærerordningen SPK	9 228 754	-29 570 125
Totalt	2 155 820	-44 022 857

Benyttet prinsipp for inndekning av premie og estimatavvik pensjon

Premie- og estimatavvikene er dekket inn over 1 år i samsvar med vedtak både for 2015 og for foregående år. Premieavvik ført som kortsiktig fordring i 2014 er utgiftsført i sin helhet i 2015. Det er brukt beregningsforutsetning som er vedtatt av Kommunal- og regionaldepartementet. AFP-uttak er beregnet til 50 % i SPK.

Beskrivelse av pensjonsordningene

Gjesdal kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte. For sykepleierne og lærerne er ytelsene lovbestemt og ordningen plassert i henholdsvis Kommunal landspensjonskasse (KLP) og Statens

pensjonskasse (SPK). De øvrige ansatte har sin pensjonsordning plassert i fellesordningen i KLP. Tjenstepensjonsordningene gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Framtidig pensjonsytelse blir beregnet ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Ordningen sikrer en brutto uførepensjon på samme nivå som alderspensjonene og omfatter i tillegg ektefelle- og barnepensjon. De ansatte har også rett til avtalefestet pensjon etter bestemte regler. AFP er ikke forsikringsmessig dekket og det er ikke avsatt midler til dette ut over det som beregningsmessig er innbetalt for mye til ordningen i det enkelte år.

Beregningsforutsetninger pensjon

De økonomiske forutsetningene som er lagt til grunn bygger på forutsetninger vedtatt av kommunal- og regionaldepartementet.

	KLP	SPK
Diskonteringsrente:	4,00 %	4,00 %
Forventet avkastning:	4,65 %	4,35 %
Lønnsregulering:	2,97 %	2,97 %
Pensjonsregulering:	2,20 %	2,97 %
G- regulering:	2,97 %	2,97 %
AFP uttak:		50,00 %

Beregningene er utført etter prinsippene i " Norsk Regnskapsstandard - pensjonskostnader".

Oversikt over lønn, styreverv og styrehonorarer

Ordfører Frode Fjeldsbø

Fast lønn	971 700,-
Gjesdal bompengeselskap – styreleder	0,-
Greater Stavangers Europakontor – styremedlem	0,-
Jæren produktutvikling – styremedlem	0,-
Bedriftsforsamlingen i Lyse – medlem	2 500,-
Representantskapet i Sør Rogaland brannvesen IKS – medlem	4 000,-
Representantskapet IVAR IKS – medlem	4 416,-

Rådmann Knut Underbakke

Fast lønn	971 700,-
-----------	-----------

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2015	Regulert budsjett	Opprinnelig Budsjett	Regnskap 2014
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	794 334 904	763 792 000	760 158 000	757 020 762
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	65 272 527	32 120 000	30 420 000	47 285 187
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	138 659 206	125 621 000	125 221 000	147 943 024
Sum anskaffelse av midler	998 266 637	921 533 000	915 799 000	952 248 973
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	744 205 349	708 715 000	696 575 000	699 717 801
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	153 307 196	128 950 000	128 950 000	144 304 746
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	85 030 728	81 594 000	81 377 000	84 701 126
Sum anvendelse av midler	982 543 273	919 259 000	906 902 000	928 723 673
Anskaffelse - anvendelse av midler	15 723 364	2 274 000	8 897 000	23 525 300
Endring i ubrukte lånemidler	-2 350 666	0	0	-24 308 588
Endring i regnsk.prinsipp som påvirker AK	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	13 372 698	2 274 000	8 897 000	-783 288
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	57 672 937	4 785 000	2 125 000	65 121 685
Bruk av avsetninger	28 645 356	11 451 000	6 842 000	31 801 106
Til avsetning senere år	13 304 217	0	0	9 795 280
Netto avsetninger	15 723 364	-6 666 000	-4 717 000	23 525 300
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	86 367 012	61 908 000	62 890 000	76 475 931
Interne utgifter mv	86 367 012	62 018 000	62 539 000	76 475 931
Netto interne overføringer	0	-110 000	351 000	0

Endring i arbeidskapital

	Regnskap 2015	Regnskap 2014
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	-18 994 418	7 327 547
Endring ihendehaverobl og sertifikater	63 791 197	0
Endring kortsiktige fordringer	2 406 046	-20 187 163
Endring premieavvik	-4 654 133	5 905 114
Endring aksjer og andeler	1 813 497	11 732 164
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	44 362 189	4 777 662
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	-30 989 491	-5 560 950
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	13 372 698	-783 288
Endring arbeidskapital		
Endring bevilgningsregnskap	13 372 698	-783 288
Endring balanseregnskap	13 372 698	-783 288
Differanse	0	0

Oversikt aksjer og andeler

Aksjer og andeler	Regnskap	Regnskap i fjor	Markeds-verdi	Eierandel	Note
Pensjonsmidler KLP - fellesordningen	421 363 934	385 114 499			1
Pensjonsmidler KLP – folkevalgtordn.	6 980 721	6 517 353			1
Pensjonsmidler KLP – sykepleieordn.	76 340 598	72 849 889			1
Pensjonsmidler SPK - lærerordningen	135 793 740	128 239 132			1
Sum	640 478 993	592 720 873	0		
Allservice AS	15 000	15 000			2
Veveriet AS	128 750	128 750		25,00 %	2
Lyse Energi AS	9 416 000	9 416 000		0,93 %	2
PRO-SERVICE	850 000	850 000	850 000	16,67 %	3
Ryfylkeforbindelsen AS	30 000	30 000		12,50 %	2
Gjesdal bompengeselskap AS	140 000	140 000		70,00 %	2
Egenkapitaltilskudd KLP-fellesordning	9 668 918	8 661 718			4
Egenkapitaltilskudd KLP-sykepleierne	1 891 697	1 726 321		Andel ansatt	4
Kapitalinnsk. Rogaland revisjon IKS	101 500	101 500		Andel folketall	5
Kapitalinnskudd Brannvesenet i Sør-Rogaland IKS	116 820	116 820		Andel folketall	5
Kapitalinnskudd IVAR IKS	14 970 720	14 970 720		3,57 %	5
Kulinarisk Institutt AS	17 000	17 000			5
Midtfjell Utviklingsselskap AS	500 000			50 %	6
Sum	37 846 405	36 173 829	850 000		

Noter

1. Estimerte verdier etter NRSP-standard.
2. Markedsverdier ikke allment tilgjengelig da aksjer enten ikke er omsettelige, eller de ikke er børsnotert.
3. Antall aksjer i selskapet er 120, pålydende 1.000,-. Gjesdal har 20 aksjer.
4. Innbetalt i samsvar med oppgaver fra KLP, hhv fellesordningen og sykepleierordningen
5. Ingen endringer
6. Etablert i 2015 for å bygge infrastruktur til boligområde

Garantier

	Garantiandel		Kommunens andel	Utløper
	2015	2014		
IVAR (Interkommunalt selskap)	12 378 174	13 155 174	3,41 %	Følger selskapsavtalen
Gjesdal foreldrelagsbarnehage	5 500 093	5 760 644	100,00 %	2031
Rogaland brann og redning IKS	142 500	157 200	3,30 %	Følger selskapsavtalen
Ålgård Fotballklubb	31 500 000	33 250 000	100,00 %	2035
Dirdalhallen AS	24 300 000	25 650 000	100,00 %	2036
Gjesdal idrettslag	4 000 000	4 000 000	100,00 %	2021
Sum garantier	77 820 767	81 973 018		

Fordringer og gjeld til kommunale eller interkommunale foretak

	Fordringer	Gjeld
Rogaland Revisjon IKS	0	60 125
IVAR (interkommunalt vann-, avløps-, og renovasjonsverk)	0	1 191 690
Rogaland brann og redning IKS		24 300
Summer	0	1 276 115

Oversikt anleggsmidler

Konto	Avskr/ år	IB	Aktivert	Avskrevet	Salg/opp/ nedskrevet	UB
Tekniske anlegg	20	10 622 168	1 246 293	-1 411 583	0	10 456 878
Parkeringsplasser m.m	20	1 334 950		-121 655		1 213 295
Brannbiler	20	104 643		-6 857		97 786
Boliger	40	78 786 463	15 526 319	-2 665 203	-2 537 475	89 110 104
Skoler, barnehager	40	352 901 778	43 613 790	-13 407 720		383 107 848
Veger, ledningsnett	40	352 950 707	66 678 378	-9 103 973	-10 103 074	400 422 039
Forretnings-, adm.bygg	50	46 499 946	3 029 917	-1 403 272		48 126 591
Institusjoner	50	112 247 073	19 153 598	-3 632 632		127 768 039
Brannstasjoner	50	4 885 076	111 482	-112 694		4 883 863
VAR-sektoren før 2003	24	18 986 943		-1 424 596		17 562 347
IKT - utstyr	5	5 819 788	2 002 522	-2 694 608		5 127 702
Transportmidler	10	9 572 510	360 000	-1 823 720	0	8 108 790
Maskiner og verktøy	10	116 410		-16 540		99 870
Inventar og utstyr	10	6 190 347	2 076 503	-949 622		7 317 228
Sum		1 001 018 802	153 798 802	-38 774 675	-12 640 549	1 103 402 380

Minsteavdrag på gjeld

Avdrag	Regnskap 2015
Betalt avdrag	29 585 374
Beregnet minste lovlige avdrag	29 545 825
Differanse	39 549

Kommentarer selvkostområdene VAR (tabell neste side)

På grunn av lavere byggeaktivitet generelt i kommunen ble inntekter fra tilknytningsgebyr vesentlig lavere enn budsjettert, og dette er hovedforklaringen på at områdene vann og avløp gikk med et betydelig underskudd i 2015. Område renovasjon endte med restmidler på nesten 1,8 mill noe som skyldes både merinntekter og lavere kostnader for innkjøring av avfall og deponering hos IVAR.

Samlet sett har selvkostområdene et fremførbart underskudd på 2,3 mill (vann, avløp og slamtømming), og akkumulert overskudd på 3,2 mill (renovasjon og feiing).

Regnskap selvkostområdene

Selvkost vann	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Direkte driftsutgifter	7 954 770	8 167 000	7 511 748
Indirekte kostnader	597 465	237 000	557 158
Kalkulatorisk rente	1 296 376	1 550 000	1 685 586
Kalkulatoriske avskrivninger	2 503 512	2 300 000	2 340 616
Sum kostnader	12 352 123	12 254 000	12 095 108
Brukerbetaling	-11 622 269	-12 270 000	-11 092 360
Overskudd/underskudd (-)	-729 854	16 000	-1 002 748
Årets finansierungsgrad	94 %	100 %	92 %
Fremførbart underskudd	2 040 823		1 310 969
Selvkost avløp	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Direkte driftsutgifter	8 263 045	8 251 000	6 943 973
Indirekte kostnader	519 758	341 000	439 499
Kalkulatorisk rente	969 452	1 350 000	1 220 072
Kalkulatoriske avskrivninger	2 095 049	2 100 000	1 942 877
Sum kostnader	11 847 304	12 042 000	10 546 421
Brukerbetaling	-10 851 394	-11 700 000	-11 204 795
Overskudd/underskudd (-)	-995 910	-342 000	658 374
Årets finansierungsgrad	92 %	97 %	106 %
Fremførbart underskudd/fond	199 930		-795 980
Selvkost renovasjon	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Direkte driftsutgifter	9 880 756	10 666 000	9 912 381
Indirekte kostnader	726 202	444 000	447 940
Kalkulatorisk rente	41 933	224 000	119 706
Kalkulatoriske avskrivninger	888 618	1 600 000	1 321 887
Sum kostnader	11 537 509	12 934 000	11 801 914
Brukerbetaling	-13 331 371	-12 934 000	-12 830 642
Overskudd/underskudd (-)	1 793 862	0	1 028 728
Årets finansierungsgrad	116 %	100 %	109 %
Akkumulert overskudd (fond)	-3 234 257		-1 440 395
Selvkost slam	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Direkte driftsutgifter	334 125	290 000	331 907
Indirekte kostnader	15 723	10 000	16 181
Kalkulatorisk rente	1 673	0	2 811
Kalkulatoriske avskrivninger			
Sum kostnader	351 521	300 000	350 899
Brukerbetaling	-372 556	-370 000	-368 263
Overskudd/underskudd (-)	21 035	70 000	17 364
Årets finansierungsgrad	106 %		105 %
Fremførbart underskudd	-76 558		-97 593
Selvkost feiing	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Direkte driftsutgifter	619 738	560 000	559 648
Indirekte kostnader	146 463	42 000	141 155
Kalkulatorisk rente	-2 597		-8 794
Kalkulatoriske avskrivninger			
Sum kostnader	763 604	602 000	692 009
Brukerbetaling	-532 095	-540 000	-528 840
Overskudd/underskudd (-)	-231 509	-62 000	-163 169
Årets finansierungsgrad	70 %	90 %	76 %
Akkumulert overskudd (fond)	19 434		250 943

Finansforvaltning

Total likvide midler inklusiv obligasjoner utgjorde pr 31.12.2015 i overkant av 307 mill. Av dette var ca 13,5 mill plassert i aksjefond og 98 mill i fastrenteavtaler og obligasjonsfond utenom bankavtalen. I tillegg var ca 63 mill plassert i enkeltobligasjoner med relativt kort forfall. Disse plasseringene er vist i oversikten under. Enkeltobligasjonene ført opp med forventet avkastning når de holdes til forfall. Målt mot 3 mnd Nibor rente gav plasseringene en meravkastning på i underkant av 0,5 % i 2015. Det var særlig de globale aksjefondene som gav solid avkastning. Obligasjonsfondene hadde en dårlig utvikling i 2015, med et til dels betydelig kursfall, særlig for papirer som delvis har hatt tilknytning til oljesektoren. Gjennomsnittlig avkastning over tid, eksempelvis de fire siste årene sett under ett, er likevel høyere enn alternativet å ha midlene på driftskonto i banken.

Av samlet låneportefølje på 895,7 mill var 36 % bundet til fastrente gjennom 5 ulike rentebytteavtaler. Andel fastrente ble redusert fra 53 % til 36 % pr 31.12.2015, men vil synke betydelig i 2015. Rentebindingene har en relativt lang tidshorisont, fra 12 mnd til 6 år målt ut fra 31.12.2015. Med utgangspunkt i rentesituasjonen samlet sett for innskudd, lån og utlån har det i 2015 vært økonomisk fordelaktig for Gjesdal kommune å holde høy likviditet knyttet til tomtesalgene i Gjesdal Næringspark, i stedet for å foreta delnedbetaling av lån på 125 mill knyttet til kjøpet av næringsparken i 2011. Pr 31.12.2015 var det avsatt 62 mill på ubundet investeringsfond til fremtidig nedbetaling av dette lånet fra 2011.

Oversikt over plasseringer pr 31.12.2015	Beløp	Type	Avkastning 2015	Rente NIBOR 3 mnd	Mer- avkastning
Nordea Kreditt	15 969 785	Obligasjonsfond	0,02 %	1,29 %	2,21 %
Pareto Høyrente	17 567 764	Obligasjonsfond	-1,15 %	1,29 %	-2,44 %
Pareto Fastrente	16 114 020	Fastrenteinnskudd	3,72 %	1,29 %	2,43 %
DNB - Kredittobligasjon	15 381 268	Obligasjonsfond	0,11 %	1,29 %	-1,18 %
Pareto Corporate Global	18 228 518	Obligasjonsfond	-0,82 %	0,70 %	-1,52 %
Pluss Obligasjon	14 932 843	Obligasjonsfond	-0,22 %	1,29 %	-1,51 %
Nordea Stabile aksjer global	6 352 755	Aksjefond	7,42 %	1,29 %	6,13 %
Pareto Global aksjefond	2 603 671	Aksjefond	9,54 %	0,70 %	8,84 %
Pareto Nordisk aksjefond	2 569 478	Aksjefond	0,42 %	0,10 %	3,71 %
Pluss Utland Etisk aksjefond	2 019 757	Aksjefond	0,99 %	0,10 %	10,51 %
Obligasjonsfond	63 791 197	Enkeltpapir renter			
Sum aktive plasseringer	175 531 056				

Låneportefølje	Beløp	Fast rente	Forfall
Nordea Marked (swap)	50 000 000	3,44 %	2017 (jan)
DNB (swap)	50 000 000	3,69 %	2018 (jan)
DNB (swap)	50 000 000	3,40 %	2018 (jan)
SR-bank (SWAP)	100 000 000	4,09 %	2019 (feb)
Nordea Marked (swap)	70 000 000	3,36 %	2022 (jan)
Sum fastrente innlån	320 000 000	(36 % av samlet låneportefølje)	
Sum flytende rente innlån	575 715 297	(64 % av samlet låneportefølje)	
Sum langsiktige lån	895 715 297		
Vektet gjennomsnittlig fastrente		3,66 %	

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandards, (KRS), utgitt av forening for god kommunal regnskapsskikk, (GKRS).

Regnskapsprinsipper

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse.

Regnskapet føres etter bruttoprinsippet. Det betyr at det ikke er gjort fradrag i inntekter for tilhørende utgifter og heller ikke fradrag i utgifter for tilhørende inntekter.

Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året, enten de er betalt eller ikke.

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen er i balanseregnskapet klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Tilskudd til investeringer føres brutto, og det gjøres således ikke fradrag for disse beløp ved aktivisering og avskrivning av anleggsmiddelet.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr. kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Utestående fordringer

Utestående fordringer er bokført til kostpris. Tap på utestående fordringer avskrives gjennom året. Fordringsmassen er gjennomgått og tap er utgiftsført.

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler er oppført til anskaffelseskost. Dette gjelder ikke aksjer i Lyse as, som er bokført til andel av aksjekapital i selskapet.

Utlån

Utlån er oppført til anskaffelseskost. Unntak her er lån til Lyse as, som står bokført til kommunens andel av selskapets ansvarlige lån. Ekstraordinære innbetalinger på utlån vedr. startlån blir i tråd med regelverket nedbetalt med tilsvarende beløp.

Anleggsmidler

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter når anleggsmidler er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Selvkostberegninger

På de områder der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003. Det føres fullstendige selvkostregnskap i internregnskapet. Hovedpostene spesifisert i notene side 32.

For oppmålings- og byggesaksgebyrer er det brukt forenklete selvkostberegninger hvor indirekte kostnader, husleie og kapitalkostnader ikke er beregnet og regnskapsført.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av

kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Organisering av kommunens virksomhet

Det er to beslutningsnivåer i administrasjonen, rådmannen med stabsavdelinger og det utøvende nivået - tjenesteområdene. Organiseringen fremgår av årsmeldingen. Den samlede virksomheten til kommunen er organisert innenfor ordinær organisasjon, med unntak av selskaper som fremgår av noteopplysningene for Aksjer og andeler

Kapitalkonto

	Debet	Kredit
Inngående balanse		181 153 685,08
Salg av utstyr, fast eiendom og anlegg		
Nedskr. av utstyr, fast eiendom og anlegg	12 640 549,45	
Avskriv. av utstyr, fast eiendom og anlegg	38 774 675,00	
Aktivisering av utstyr, fast eiendom og anlegg		153 798 802,18
Oppskriv. av utstyr, fast eiendom og anlegg		
Salg av aksjer og andeler		
Nedskrivning av aksjer og andeler		
Oppskrivning av aksjer og andeler (KLP)		
Kjøp av aksjer og andeler		1 672 576,00
Økning pensjonsmidler		38 747 043,52
Økning pensjonsforpliktelse		
Avdrag på utlån (mottatte avdrag)	7 677 249,56	
Nedskrivning på utlån		
Utlån		9 677 845,46
Bruk av midler fra eksterne lån	104 880 666,24	
Avdrag på eksterne lån		36 177 684,10
Urealisert valutatap		
Urealisert valutagevinst		
Utgående balanse	257 254 496,09	
Summer	421 227 636,34	421 227 636,34

Knut Underbakke
Rådmann

Ålgård dato 04.04.2016

Bjarte Madland
Økonomisjef

Hovedoversikt 2B

Regnskapsskjema 2B - investeringer Del 1	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Rettedalen 7, ombygging 1 etasje	2 473 995	850 000	850 000	0
IKT Kontorstøttesystem	160 854	200 000	200 000	0
Fiberutbygging2015	517 500	0	0	0
Ny kommunikasjonsløsning	456 312	0	0	2 058 541
Politikerløsning IKT	492 670	250 000	250 000	0
Universell utforming Storahuset	0	0	0	134 000
Påkostninger universell utforming	555 922	300 000	300 000	20 931
Oppgraderinger IKT - kapasitet	0	950 000	950 000	409 930
Planlegging Ålgård sentrum	2 401 357	3 000 000	3 000 000	0
Torg i Sentrum	284 683	0	0	0
Nykartlegging FKB	345 500	500 000	500 000	0
Turvei Øygardsvatnet	100 385	1 500 000	1 500 000	0
Ålgård Sentrum - flomsikring	11 235 076	6 900 000	6 900 000	0
Områderegulering Ålgård sentrum	7 930	0	0	1 077 243
Skilting veier og gater	4 658	0	0	342 439
Utvikling av Ålgård sentrum	4 564	0	0	180 437
Torggate inkl VA	9 887 088	20 000 000	20 000 000	0
Ny bil helse og velferd	360 000	0	0	0
Norsk Helsenett	0	0	0	196 758
Oltedal skole, restiltak	446 086	1 500 000	1 500 000	0
Dirdal skole - kjøkken, ventilasjon mm	26 908	0	0	7 467 122
Gjesdal u-skole, svømmehall fasade	0	0	0	76 455
Gjesdal ungdomsskole, mindre tiltak	0	0	0	136 917
Oltedal skole - del 2	0	0	0	1 374 102
Kommunale boliger	14 841 806	15 000 000	15 000 000	8 102 963
Brannsikringstiltak omsorgsboliger	718 565	0	0	149 758
Rehabilitering - utleieboliger	92 162	500 000	500 000	1 329 896
Flyktningeboliger	684 513	0	0	0
Utstyr vintervedlikehold	433 950	400 000	400 000	563 314
Energi og klimaplan	0	0	0	1 544 318
Diverse akutte tiltak IK-bygg	1 533 928	1 000 000	1 000 000	2 090 763
Boliger Flassabekken	18 342 871	0	0	5 160 627
Nytt høydebasseng Ålgård Nord	0	0	0	42 000
Pumpestasjon Gullberget	0	0	0	1 127 258
Oppgradering veier og bruer	3 136 592	2 000 000	2 000 000	683 872
Digitalisering byggttegninger	29 686	0	0	280 115
Lager Grovika - uteområde	0	700 000	700 000	0
Trykkøkingsstasj vann Per Sivles vei	0	0	0	1 087 390
Sanering vannledning Rettedalen	135 380	0	0	94 024
Hovedplan vannforsyning	195 182	0	0	53 004
Pumpestasjon Bærlandsveien	256 803	650 000	650 000	0
Bil til arbeid VAR-sektor	0	2 500 000	2 500 000	405 600
Ringledning Oltedal - Ustigbakken	202 943	0	0	499 627
Sanering VA Solåsveien	0	0	0	427 838
Utskifting av vei- og gatelys	0	1 300 000	1 300 000	0
Trafikksikkerhetstiltak	296 351	300 000	300 000	198 513
Adkomstvei Kodlidalen /tunnel)	344 412	-3 200 000	0	5 325 753
Beltegående gravemaskin 6t	550 000	600 000	600 000	0

Regnskapsskjema 2B - investeringer Del 2	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap i fjor
Sanering avløpsstasjon Fiskebekk	0	600 000	600 000	0
Utsifting AC-ledninger Åfaret	4 099 471	2 800 000	2 800 000	11 340
Værstasjon/stilling	0	0	0	122 356
Boligfelt Kodlidalen	5 794	0	0	599 539
Boligfelt Mulebakken	0	0	0	283 735
Gravplass Gjesdal	0	0	0	13 335 046
Omlagging vannledning Bethelveien	0	0	0	38 759
Gjesdal Næringspark 2011	5 214 617	0	0	14 722 534
Gjesdal Næringspark - felt 1B-2	1 920 250	0	0	6 196 147
Elvegården - vei/fortau	0	0	0	2 252 833
Brunnvigå	7 192 412	0	0	0
Berlandsveien	2 768 548	0	0	0
Vannpost Oltedal - for IVAR	105 804	0	0	0
Utstyr beredskapsplan	80 300	100 000	100 000	0
Beredskapstank drikkevann	0	250 000	250 000	0
Rehab Husafjell og Vaulakleivo	102 069	0	0	367 521
VA Sveeberget - Åfaret	63 351	0	0	559 113
Ringledning Oltedal - kyrkjegården	0	0	0	328 012
Områderegulering Boligfelt Midtfjell	485 462	0	0	5 462 334
Boligfelt Midtfjell	547 059	3 000 000	3 000 000	333 003
Redskapsbærer	0	0	0	1 501 659
Avløpsstasjon Skokk bru	0	-3 000 000	0	16 450
Steamer - transportabel	235 743	0	0	0
Rassikringstiltak	4 023 362	3 900 000	3 900 000	745 918
Driftsmateriell teknisk	0	0	0	1 004 990
Gisline - selvkost oppmåling	0	0	0	189 830
Omlagging Opstad - Ålgård Offset	7 280	3 000 000	0	0
Ålgård nye brannstasjon	111 482	0	0	0
Ålgård kraftstasjon	26 600	0	0	197 318
Brannforebyggende tiltak	0	0	0	17 398
Gjesdal Idrettspark grøntområde m.m	4 677 826	500 000	500 000	4 857 123
Gjesdal IP friidrett og kunstgrasbane 2	2 661 931	5 900 000	5 900 000	24 415 567
Bærland grusbane - rehabilitering	3 344 940	4 200 000	1 000 000	0
Gjesdal Idrettspark - grunnarbeider	0	0	0	156 292
Solås barnehage	0	0	0	1 651 635
Øygardsvatnet barnehage	955 666	4 000 000	4 000 000	0
Kunstgras Torvmyrå	900 298	1 000 000	1 000 000	0
Oltedal barnehage	40 578 972	45 000 000	45 000 000	7 267 854
Inventar Oltedal barnehage	1 969 595	0	0	0
Flassabekken barnehage	574 898	0	0	15 257 692
Flassabekken barnehage - inventar	26 608	0	0	1 638 912
IKT-utstyr- oppgradering barnehagene	0	0	0	96 969
Fordeelte utgifter	169 010	0	0	0
Totalt	154 405 980	128 950 000	128 950 000	146 269 387

Status investeringer

Avslutta prosjekter

	Prosjekt (tall i hele tusen)	Regnskap 2008-2015	Budsjett 2008-2015	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Avvik 2008-2015
1115	Rettedalen 7, ombygging 1 etasje	2 474	1 150	2 474	850	-1 324
1118	IKT hjemmekontorløsning	161	200	161	200	39
1129	Ny kommunikasjonsløsning	2 779	2 200	456	0	-579
1431	Områderegulering Ålgård sentrum	3 413	3 000	8	0	-413
1432	Turvei Neseskogen	110	200	110	0	90
1437	Ny bil helse og velferd	360	0	360	0	-360
2207	Oltedal skole - resttiltak	446	1 500	446	1 500	1 054
2223	Dirdal skole - kjøkken, ventilasjon	8 258	8 450	27	0	192
2310	Kommunale boliger 2015	14 842	15 000	14 842	15 000	158
2324	Brannsikring omsorgsboliger	1 660	1 410	719	0	-250
2325	Påkostninger - utleieboliger	5 300	5 400	92	500	100
3372	Utstyr vintervedlikehold	1 432	1 200	434	400	-232
3375	Energi og klimaplan	1 764	2 100	0	0	336
3378	Boliger Flassabekken	24 532	25 500	18 343	0	968
3388	Digitalisering byggttegninger	311	700	30	0	389
3397	Sanering vannledning Rettedalen	7 106	7 600	135	0	494
3400	Hovedplan - vannforsyning	337	500	195	0	163
3479	Ringledning Oltedal - Ustigbakken	703	1 100	203	0	397
3511	Trafikksikkerhetstiltak	1 556	2 400	296	300	844
3540	Beltegående gravemaskin 6t	550	600	550	600	50
3547	Utsifting VA-ledninger Åfaret	4 111	3 000	4 100	2 800	-1 111
3682	Vannpost Oltedal - for IVAR	106	0	106	0	-106
3683	Utstyr beredskapsplan	80	100	80	100	20
3685	Rehab Husafjell og Vaulakleivo	470	900	102	0	430
3691	VA Sveeberget - Åfaret	622	1 300	63	0	678
3693	Områdereg. Boligfelt Midtfjell	7 189	4 000	485	0	-3 189
3694	Boligfelt Midtfjell - planlegging	1 463	4 000	547	3 000	2 537
3728	Avløpsstasjon Skokk bru	-18	0	-115	-3 000	18
3737	Steamer - transportabel	236	250	236	0	14
4300	Brannforebyggende tiltak	395	550	0	0	155
5017	Gjesdal Idrettsp grøntomr/park	11 075	8 050	4 678	500	-3 025
5018	Gjesdal IP friidrett og kunstgras	32 524	34 600	2 662	5 900	2 076
5025	Kunstgras ved Bærland skole	3 345	4 200	3 345	4 200	855
7007	Torvmyrå - kunstgras balløkke	900	1 000	900	1 000	100
7013	Oltedal barnehage	49 687	47 300	40 579	45 000	-2 387
7014	Oltedal barnehage - inventar	1 970	0	1 970	0	-1 970
7022	Flassabekken barnehage	84 136	87 000	575	0	2 864
7023	Flassabekken b.hage - inventar	3 378	5 000	27	0	1 622

Kommentar:

Listen over gjelder alle prosjekt som regnskapsmessig ble avsluttet i 2015. Flere prosjekter er bevilget i 2013 og tidligere, listen inneholder total bevilgning pr prosjekt tilbake til 2008. I løpet av 2015 fikk Gjesdal kommune utbetalt en del tilskuddsmidler for tidligere års bevilgninger, og disse har bidratt til å finansiere en del av investeringene i 2015. Disse gamle prosjektene, som ikke har hatt utgifter i 2015, er ikke tatt med på denne listen, da de har stått som avsluttede prosjekter tidligere år. Alle prosjekter tilhørende investeringsregnskapet blir oppgjort i sammenheng, og totalt sett har prosjekter med restmidler dekket

opp merkostnadene på prosjektene som står med negativt fortegn. Følgende større prosjekter er avsluttet i 2015:

1. Rettedalen 7 – ombygging 1 etasje. Etter at kirkekontoret flyttet ut av sine kontorer i begynnelsen av året, er det foretatt en omfattende ombygging og utbedring av lokalene til bruk for vokseopplæringen i kommunen. Prosjektet ble noe mer omfattende enn først antatt, da en benyttet muligheten til også å gjøre noe med ventilasjonsanlegget samtidig. Merforbruket er finansiert av restmidler fra et tidligere prosjekt i samme bygg, samt bruk av flyktningefondet. Voksenopplæringen og introduksjonsprogrammet har med dette samlet sett fått en betydelig økt kapasitet, og er bedret rustet til å øke antall deltakere.
2. Områdereguleringen ble avsluttet tidlig på året, og prosjektet endte med et merforbruk på i overkant av 400 000.
3. Ombygging og utbedringer ved Dirdal skole ble avsluttet med et underforbruk på ca 200 000. Lokalene er rustet opp og pålagte utbedringer er utført slik at deler av lokalene i den ene delen av skolen fremstår som nye. Del 2 av utbedringene er foreløpig noe utsatt.
4. Det ble investering nesten 15 mill i 3 nye boliger i 2015. Rettedalen 9, den gamle disponentboligen til DFU, ble kjøpt for 10 mill. I tillegg ble det kjøpt to leiligheter.
5. I løpet av en 4 års periode er det brukt 5,3 mill på ulike påkostning i kommunens egne omsorgsboliger.
6. Omsorgsboligene ved Flassabekken, inklusiv personalbase, ble ferdigstilt sent i 2015, og kostet i underkant av 1 mill mindre enn budsjettert. Boligene tas i bruk i mars 2016.
7. Det ble utført omfattende arbeid med fornying av vann- og avløpsnett i Åfaret i løpet av 2015. Prosjektene 3547 og 3691 er sett i sammenheng, og har totalt en overforbruk på ca 400 000, og dette er dekket inn gjennom restmidler fra andre VA-prosjekter.
8. Områderegulering, planlegging og noe detaljregulering er utført for til sammen 8,6 mill. Merkostnaden ut over samlet bevilgning er dekket av refusjoner fra andre aktører.
9. Ferdigstillelsen av nye Ålgård stadion, friidrettsanlegget og grønt/parkområder rundt endte ca 1 mill over budsjettet på til sammen 42,6 mill. Grunnen til merforbruket er at fundamenter til tribune for friidrettsanlegget ikke var medtatt i kalkylene, samt at en måtte foreta enkelte tilleggsarbeider opp mot fremtidig vei nord for friidrettsbanen for å unngå at overvann renner ned på det nye anlegget. Kunstgras på Bærland ble noe rimeligere enn kalkulert, og dekker i hovedsak merforbruket ved anleggene i Gjesdal idrettspark.
10. Oltedal barnehage ble til slutt over 4 mill dyrere enn opprinnelig bevilgning. Det har underveis blitt rapportert om at bevilgningen ikke var tilstrekkelig, og at merkostnadene skulle dekkes av restmidler fra utbyggingen av Flassabekken barnehage. Grunnen til merkostnadene er knyttet til arbeidet med bro og tilkomst til barnehagen. I tillegg ble rammen ikke oppjustert når en bestemte seg for at det mest fornuftige var å bygge 6 avdelinger og ikke 5 som først planlagt.

Flassabekken barnehage ble rapportert som avsluttet prosjekt også i 2014. I forbindelse med 1 årsbefaring ble det gjort noen tilleggsarbeider også i 2015, samt at innkjøp av inventar og utstyr ble slutført.

Prosjekter med restmidler/forskutterte prosjekter

Prosjekt (tall i hele tusen)	Regnskap 2008-2015	Budsjett 2008-2015	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Avvik 2008- 2015	Note
1124 Fibertubbygging 2015 - 2016	518	500	518	0	18	1
1131 Politikerløsning IKT 2015-2016	493	250	493	250	243	1
1133 Universell utforming Storahuset	792	1 050	0	0	-258	
1134 Påkostninger universell utforming	703	1 200	556	300	-497	
1135 Kapasitetsutvidelse og sikkerhet IKT	0	950	0	950	-950	1
1405 Planlegging Ålgård sentrum	2 595	3 000	2 401	3 000	-405	2
1412 Torg i Sentrum	1 396	2 400	285	0	-1 004	2
1424 Nykartlegging FKB	630	1 000	346	500	-371	
1426 Turvei Øygardsvatnet	438	1 500	100	1 500	-1 062	
1430 Ålgård Sentrum - flomsikring	12 014	7 500	11 235	6 900	4 514	2
1433 Skilting veier og gater	734	1 000	5	0	-266	
1435 Torggate inkl VA	9 887	20 000	9 887	20 000	-10 091	2
2327 Flyktningeboliger	528	0	528	0	528	3
3376 Diverse akutte tiltak IK-bygg	5 953	9 000	1 534	1 000	-3 047	
3386 Oppgradering veier og bruer	4 378	6 000	3 137	2 000	-1 622	
3395 Lager Grovika	481	1 200	0	700	-719	
3438 Pumpestasjon Bærlandsveien	257	650	257	650	-393	
3451 Lastebil VAR-sektoren	6 862	7 900	0	2 500	-1 038	
3504 Utskifting gatelys	0	1 300	0	1 300	-1 300	
3535 Adkomstvei Kodlidalen /tunnel	21 466	57 600	344	-3 200	-36 134	4
3543 Sanering avløpsstasjon Fiskebekk	1 726	2 400	0	600	-674	
3553 Kodlidalen boligfelt	1 960	0	6	0	1 960	4
3596 Gjesdal Næringspark 2011	130 248	105 600	5 215	0	23 552	5
3598 Gjesdal Næringspark - felt 1B-2	15 618	19 400	1 920	0	-3 782	5
3684 Beredskapstank drikkevann	0	250	0	250	-250	
3738 Rassikringstiltak	4 769	8 500	4 023	3 900	-3 616	
3741 Omlegging Opstad - Ålgård Offset	7	3 000	7	3 000	-2 993	
3742 Ålgård nye brannstasjon	111	0	111	0	33	
402 Ålgård Kraftstasjon	548	4 150	27	0	-3 602	
7006 Øygardsvatnet barnehage	956	4 000	956	4 000	-3 044	6

Kommentarer:

1. IKT-prosjekter som ses i sammenheng. Ny kapasitet og oppgradert sikkerhetssystem, samt utvidet kommunalt fibernettverk vil være på plass i løpet av 1.halvår 2016.
2. Disse 4 prosjektene ses i sammenheng, alle gjelder utviklingen av Ålgård sentrum. Prosjekt «Ålgård sentrum flomsikring» inneholder delvis forskuttering av kostnader som opprinnelig er kalkulert inn i bevilgning til grøntstruktur med med langs elva.
3. Total ramme er 15 mill, prosjektet vil i hovedsak realiseres i løpet av 2016.
4. Disse prosjektene ses i sammenheng, og avklaring omkring realisering av dette prosjektet vil bli gjort i løpet av 2016.
5. Kjøp av grunnarealer for videresalg i Gjesdal Næringspark er bokført på prosjekt 3596 og finansiert gjennom videresalg. Budsjettet er ikke justert i henhold til all aktivitet i næringsparken. Opparbeidelse av delfelt 1B var planlagt sluttført i 2015, men er noe forsinket i forhold til endelig sluttoppgjør. Alt ses i sammenheng når endelig sluttoppgjør med entreprenør skal foretas.
6. Bevilgning 2016 for realisering av denne barnehagen.

Revisjonsberetning

Rogaland Revisjon IKS

Vår saksbehandler:

Vår dato:
29.03.2016

Vår referanse:

Side:
1 av 2

Til
Kommunestyret i Gjesdal

REVISJONSBERETNING 2015

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Gjesdal kommune, som viser kr 538 175 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4 220 132. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Gjesdal kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Postadresse:
Lagårdsveien 78
4010 STAVANGER

Besøksadresse:
Samme:
Epostadresse:
post@Rogaland-Revisjon.no

Telefon:
40 00 52 00
Telefax:
51 53 40 03

Bankkonto:
3201.35.38262

Organisasjonsnr:
NO 887 052 832 MVA

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i driftsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 29.03.2016
Rogaland Revisjon IKS

Cicel T. Aarrestad

Cicel T. Aarrestad
Revisjonsdirektør/
statsautorisert revisor

